Ն՝ 915 — 1880 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ՇԱԲԱԹ — ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՍԻՆԷ

ԹԷՐԶԷՄԱՆԸ ԷՖԶԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ԶԱԶԷՊԱ ՏԷՐ

ԱԳՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՈԼ ԽԶԻՒՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղր.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԱԹ ԽԶԻՒՆ
Բօսթա իլէ իրսալ օլունճաղլար իչիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 ղր.
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԽՍԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ,
2 յէ 3ի ճմնւ սահիֆէլէրէ 6 ղր.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Չիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվտտտր նաֆիայա տայիր պէնճպէր մէճճանէն գապուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ, իատէ օլունմայանաղ։
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլոսա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրո 8 տէ տիր։ — Դազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆիֆէյի մէվատտ հագգրնտա, Միւտիրի դազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեֆիֆէյի մէքեթիպին տախի անը նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԹԱՆԷ 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱՅԶԸՐ

Գու տէֆա մուգու պուլան թէպէտտիւլի վիւքէլյա սէպէպ օվալը հազրէրէնին քէսպը միւշքիլաթ իթմէսի մատտէսի օլտուզունտա չիւպհէ եօգ տըր։

Գաշ վէքեալէթին թէպէտտիւլի հագգընտա չէրէֆսատը օլան խաթթը Հիւմայունտա տախի պու թէպէտտիւլին սէպէպի պէեան պայրամուշ տըր։

Հագիգաթէն տէվլէթ պու կիւնքի կիւնտէ բէք միւշքիլ վէ բէք միւսիպէնա պիր հալտէ պուլունույօր։ պու տէվլէթ հիչ պիր վագթի պէօյլէ ումում Էվրօբանըն իթթիֆագ իտուպ ալէյհինէ գալգըշտըգընը, վէ պու կիւն էլինտէ օլմայան պիր թագըմ չէյլէր իչիւն թազէկգ օլունտուղունու կէօրմէմիշ տիր։

Էվրոբա Պապը Ալիյի իճպար իտիյօր, հէմ գիյատէսիյլէ իճպար իտիյօր։ Նէյէ։ Եօյլէ պիր թագըմ չէյլէրէ իճպար իտիյօր քի, պունլարը պիր թագըմը Պապը Ալինին հիչ չէլինտէ տէյիլ տիր։

Գարատաղ վէ Եունան մէսէլէսի պիրինճի՝ վէ Էրմէնիսթանտա իսլահաթ մատտէսի իքինճի գապիտէն տիրլէր։

Ցէվլէթ պու կիւն էօյլէ պիր գապիտէթօյա միւհթաճ տըր քի, հէմ Գարատաղ վէ Եունան մէսէլէսինին միւշքիլաթընը հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ տէֆ իտուպ պու իքի մէսէլէտէ միւմքին մէրթէպէտտէ տէվլէթին մէնֆէաթին մուհաֆազա իթմէքլէ պէրապէր, Էվրօբայը տախի մէմնուն իտէրէք տէվլէթէ գարշը պիր հարէքէթէ մահալ պրագմասըն, հէմ իսլամաթ մէսէլէլէրինտէ ֆիրիկյաթ կէօսթէրիպ, հիչ օմազ իսէ, իսլահաթա ճիտտի սուրէթտէ պաշլանըլըգընը Էվրօբայա կէօսթէրսին։

Իչթէ զաթը հազրէթը Բաթիշահին Էվրօբայա գարշը պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունմադա միւգթէտիր պիր գապինէթօ իսթեյօրլար։ վագթ ու հալտա պունու իճապ իտիյօր։

Ծապզդ գապինէթօ պունա մուվֆֆագ օլմատըգընտան տօլայը թայիպ օլունմազ։ Պու մուվֆֆագէյէթսիզլիք՝ քէնտիլէրինին տիրայէթ վէ արզուլարընտա նօգսան պուլունտուղունտան իլերի կէլմէյիպ, ահվալը հազրէրէնին բէք միւշքիլ վէ ֆէվգէլատէ օյնասրնտան իլերի կէլմիշ տիր։ Պու եէնի գապինէթօնուն, ահվալը հազրէրէնին իճապաթընա վէ զաթը հազրէթը Բաթիշահինին ամալը Շահանէլէրինէ մուվաֆրգ սուրէթտէ հարէքէթլէ, սէֆինէի տէվլէթի չու միշքիլաթի ֆուրթունասընտան սաղլամ չրգարմադա մուվֆֆագ օլապիլէճէքլերի ումումա մէմնուլ վէ միւնթէզէր տիր։

* * *

Մուսթէլիթի տօնանմանը կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Բակուզատան հարէքէթլէ Արնաւուտլրգ սէվահիրինէ կիտէճէկի իշիտիլմիշ իքէն, հալա պունա տաիր պիր խապէր եօգ տըր։

Պու տէֆա Բակուզատան, ալընան պիր թէլէկրաֆնամէ՝ ալթը պին Գարատաղընըն Ցուլչինօյա տօղրու հարէքէթ իթտիկինի, վէ մուգավէմէթ բաաթ կէլիրլերսէ, մուհարեպէ իտէճէքլերինի պէյան իտիյօր։

Արնավուտլարըն հարէքէաթընա տայիր ալընան հալատիս բէք միւսթէլիհ տիր։ պիր բիվայէթ կէօրէ Արնավուտլար Ցուլչինօյը թէրք իտուպ չէքիլմէքտէ իմշլերը պու իսէ իքի չէյտէն պիրինէ տէյա լէթ իտէպիլիր, եա մուգավէմէթտէն վաղ կէչիպ, եվլէրինէ կիթմէքտէ օլտուգլարընա, վէ եա իստացուլչինօյը տօնանմանըն կիւլլէրէրինտէն մուհաֆազա լտէմէյէճէքլերինի անյայարագ, տաղլար թարաֆընտան Գարատաղա վուրմագ նիյէթինտէ պուլունտուգլարընա։

Հէր նէ զատար քի պու մէսէլէնին սիւրաթը հալլ ու թէսվիյէսինի արզու իտէնէր՝ Արնավուտլարըն արթըգ մուգավէմէթին ֆահտէսիզ օլտուղընը անլայարագ, վաղ կէչտիրէրինէ ի-նանմագ իսթէյօրլարընա տա, Արնաւուտլրգտան արնան հավատիս պունուն պիսպիթիւն աքսինի կէօսթէրմէքտէ տիր։

Իրդա բաա մուգատտէմա Արնավուտ բուէսասընըն քէնտիսինէ սէօզ վէրմէլէրիյէ մուգավէմէթ իտէմէյէճէքլերինի, վէ պինանէն ալէյհ մէսէլէնին գարիպէն վէ սուլհէն թէսվիյէ օլունճաղընը պէյան իթմիշ իսէ տէ, բաշի մումկին իհին սօն իշարաթը տախի մէյուսիյէթի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ տիր։

Արնավուտլարըն Ցուլչինօյը թէրք իտուպ չէքիլտիրլերի հավատիսինէ գարշը, պունլարըն կիւնտէն կիւնէ Ցուլչինօյա թօքսանմագտա օլմասընը, վէ ասքերտէն տախի Արնավուտ պուլունան նէֆէրլերին ֆիրար իտուպ, Արնավուտլարա իլթիհագ իթմէսի իլէ, վէլի Ռուզա բաա Շեգոտրատան չրգմայա ճէսարէթ իտէմէմքտէ իմիշ։

Պու հավատիստէն էվվէլճէ թէվաթուր պուլմուշ օլան իքի ռիվայաթ թէզիպ օլունույօր։ էվվէլա վէլի Ռիզա բաշանըն Շեգոտրատան Ցուլչինօյա կիթմէկի, վէ սանէէն ասքերին Արնավուտլարա վուրուպ ալթմըշ քիչի եօլտիրտիքլերի, վէ Արնավուտլարըն մուգավէթլէ իթմէսթիքլերի հավատիսի թէզիպ օլունմուշ ալը։

Շիմտի ասըլ եհէմմիյէթ՝ միւսթէլիթ տօնանմանը տէնիզտէն, վէ հարէքէթ իտէն ալթը պին Գարատաղընըն գարատան Ցուլչինօյա միւվասլէթ իթմէքլերինտէ տիր։

Գարատաղլըլար գարատան Ցուլչինօյա մուվասլէթլէ իթթիֆքլերինտէ, տօնանմանը մուավենէթ իլլէ պու գասապալը զապթ վէ իշղալ իտէպիլիրլերսէ տէ, Գարատաղլըլարը օրայա գատար մուհարեպէսիզ վասը օլապիլէրի բէք մէմնուլ օլմատըգը կիպի, տէնիզտէն ուզագ օլան մահէլլերտէ տախի Գարատաղլըլարը եէր զապթ իթմէրի չէօյլէ տուրսուն, քէնտի մէվգրլարընտան տախի զայլ իտէճէքլերի միւհթէմէլ տիր։

* * *

Եունան մէսէլէսինէ տաիր եէնի պիր հավատիս օլմայրպ, անլաշըլըգընա կէօրէ, տէվլէթլէր պու մէսէլէյի Գարատաղ մէսէլէսինէ թէէխիր իթմէք նիյէթինտէ տիրլէր։

Գարատաղ մէսէլէսի օ գատար էհէմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ տիր քի, Էրօբա չիմտիլիք թէմամը։ լա պունունա մէշղուլ օլուպ, պաչգա պիր իշլէ օղրաշմաղա վաղրթ պուլմաղ։

Պունունա պէրապէր, Էվրօբա տէվլէթլերի Եունան մէսէլէսինի հիչ պիր վագթ նազարտան տիւշիւրմէեէրէք, պու մէսէլէնին՝ Պէրլին գօնֆէրանսընըն գարարը մուճիպինճէ, հալլինէ այագ պասասճաղլարը անլաշըլըեօր իսէ տէ, պու մէսէլէ իլէ օղրաշճաղլարը վագթ, պաչգա պիր մէսէլէ իլէ մէշղուլ օլմամագ իչիւն, պունու թէէխիրէ մէճպուր օլմագտա տըրլար։

Հալ պու քի թէէխիր իքի թարաֆտան բէք չօղ զիհան ու զարարը մուճիպ օլմագտա տրր։ պիր թարաֆտան Եունան՝ էշզրեա չէգարրպ, Եանեա վէ Եէնիչէհիր թարաֆլարընտա պիր թազրմ գարրշըգլարդարտա սէպէպլիյէթ վերմէքտէ, վէ հիւքիւմէթը Օսմանիեէյի մէշղուլ իթմէքտէ տիր։

Պիր թարաֆտան տա Արնավուտլար կիւնտէն կիւնէ թօրլանմագտա օլուպ, քէսպը գուվվէթ իթմէքտէ վէ պիր թագրմ միւհիմ մէվգրլարը իթթիմագտա օլտուգլարընտան, Էվրօբա պու մէսէլէյի իթթիղամ իտուպ, Պապը Ալի տախի օ եէրլէրին թէպրիմինէ մէճպուր օլտուղու վագթի, Արնավուտլարտան տօղալը բէք պէօյուք միւշքիլաթա օղրայաճագլար, վէ օ վագթի այը պու կիւն Գարատաղ ճիհէթինտէ կէօրիւլէն միւշքիլաթա միւսաբի միւշքիլաթ կէօրիւնէճէք տիր։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ցիւնքի կիւն Պապը Ալիտէ մէճլիսի մախսուսը վիւքելա իճթիմա իթմիշ, վէ ահվալը հազրէ իւղէրինէ միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։

Իշիտիտիյինէ կէօրէ Պապը Ալի թարաֆրնտան տիւէլը մուազամայա եէնիտէն պիր միւզաքքէրէի ումումիյէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ։ Իչպու միւզաքքէրէեէ տաիր մէճլիսը վիւքելատան պիր մաղպաթա թանզիմ, վէ վիւքելա թարաֆընտան մէօհիւրլէնէրէք խաբիրաի Շահանէեէ արզ օլունճաղ տըր։

Պու միւզաքքէրէ՝ միւշքիլաթը հազրէրէնին պէր թարաֆ օլմասընա միւթեալլիգ օլմասը զանն օլունույօր։

Վիւքելաի ֆիխամ հազրաթը մէճլիսին խիթամընտա Մարգէյնէ պիլ ալիմէ սապահա գատար իճրիա միւզաքէրաթ իթմիշլեր տիր։

—

Զաթը Շահանէ նամընա լարագ Արնավուտ բուէսասընա պազը եվամիր վէ նասիհաթ թէպլիղ իթմէք իւզրէ, եավէրանը հազրէթը Շէհրիեարիտէն Սիւլէյման պէյէֆէնտի՝ բիհագաթընտա պիր գաչ Արնավուտ պէյլերի պունունտուղու հալտէ, Շեգոտրայա միւթեվէճճիհէն Ցէրասատէթտէն հարէքէթի իթմիշ օլուղու մէսմու տըր։

ԷՐՄԷՆԻ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Պու սէրլէվհա իլէ տիւնքի Ֆոբ-դ-Պոֆէր կազէթասը ամիտէքի գրդրայը եաղմըշ տըր։

«Կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Աէմանիա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Մ. Թէսթա՝ Էրմէնի մէսէլէսինէ տաիր յուլիս 3 թարիխի Պապը Ալինին նօթասընա ճէվապէն սիւֆերանըն միչթէրէք պիր նօթասընը Ալպէտին բաշաեա թէսլիմ իթմիշ տիր։ Պու նօթա՝ Պապը Ալինին տէլաիրինի բէտտ իտիրօր, վէ Քիւրտլերէ Զէրքէսլէրէրին թաատտիյթը աէլէմինտէ էհալիի Խրիսթիյանիէրի հրմայէ իթմէք իւզրէ Էրմէնիսթանտա իսլահաթ իճրա օլունտուղունու ճէրհ իտիյօր։ պատէհու նօթա՝ Պապը Ալինին թէքմիլ Ասիատա իճրաի իսլահաթ իթմէկ տաիր վագը օյան պէեանաթը։ Նազարը տիգգաթա ալրեօր։ մամաֆիհի տիյօր քի, պու Նիյէթ՝ Պէրլին ահանամէսինին խասսէթէն Էրմէնիսթան իչիւն օյան 61 ինճի պէնտտէ միւնտերիճ ահքեամընը իճրասը ատտ օլունմամաղ։

«Ահքեամը մէզքուրէ՝ Քիւրտլերէ Զէրքէսլերին մէզալիմի ալէյհինտէ Խրիսթիյանլարընը հրմաեէսինէ, վէ մէնապիի սէրվէթը մէմլէքէթի թէվսի իտէճէք իսլահաթընը իճրասընա տաիր տիր։ Պու իսլահաթ միւասաթաթ միւքայէ վէ տինայէ իւզէրինէ վէ իտարէճէ ատէմը մ ըքեզլէթ (ապակեդրունացում՝) ուսուլի իւզերինէ մուէսսէս օլմալարը։ Պու իքինօգթաի նազարտան պագբլարգտա Պապը Ալինին Լայէհասը իսլահաթը իճրաթը ֆիրիկյէսի իչիւն հիչ պիր թէսպիր կէօսթէրմէեօր։ Պուրատա նօթա՝ Ապէտին բաշա թաքրընտան թէրթիպ օլունան վէ տէվլէթլերէ թէպլիղ իտիլէն մուդասմաթը միւլքայէ լայէհասընը նօգթա պէ նօգթա ճէրհ իտիյօր։

Ծապզդ խարիճիէ նազրը Ապէտին բաշա հազրէթլերինին տիւնքի կիւն մապէյնը հիւմայունա չաղրըմըշ օլտուղունու Լոթէ-ի եազրեօր։

—Մէսմուտթա կէօրէ, պու հաֆթա նէմէն օրտուի Հիւմայունը իչիւն իքի պաթարեա նէվիճատ թօր իլէ պազը միւհիմմաթը հարպկէ իրսալ օլունճաղ տըր։

—Սիսամ պէյի Ասօսիտէս բաշանըն եաղընտա Սթամպօլա կէլէճէկի իչիտիմիշ տիր։

—Իչիտիլտիյինէ կէօրէ, Սէլանիկ սօն բօսթա վաբօրու իլէ Ցերատատէ 13 բուլիթիգա միթթէհիտիրի վիրուտ իթմիշ օլտուղունտան, պունլարըն 12սի թարպուլուսը Ղարպա վէ իչիւ Ագեա գալէսինէ նէֆի իտիլէճէքլէր իմիշ։

—Շամ վէ Հալեպ վէ Ատանա կիպի սէվահիլէ եաղըն վիլայէթլերէ չիմտիկ գատար գարատան բօսթա կէօնտէրիլմէքտէ իքէն, պու քէրրէ պահրէն իրսալ օլունմայա պայրամը, վէ պու հալտէ բօսթա իւճրեթի էսկի մըգտարընը իչտէ պերինէ թէնզիլ իտիլմիշ տիր։

—Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթինին թէլէկրաֆբուլմասընդանտան, վիլայէթը մէզքուրէեէ պիր թէլէկրաֆ խաթթը թէմտիտա իտիլմէսի թէլէկրաֆ նէզարէթինէճէ տէրտէսթը միւզաքէրէ իմիշ։

—Պիր Ամինա կաղէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Ֆրէսինէտ գումբանեասընընը Լոբ Նամ վաբորը Մարսիլեատան Սթամպօլա կէլիր իքէն։ Նավարին գուրպին-տէ տէրունինտէ պիր եանկրն զուհուր իտէրէք, Սալֆա Նամ ավիզօ վաբորընն գօմանտանը Մ. Լամպէսիս խապէր ալընճա, թայֆալարը լա պէրապէր Ֆրանսըզ վաբորընա կիտուպ, ամէչի սէօնտիրմէք իչիւն թէտապիրի միւգթագիյէ իթթիխազ էյլէմիշ տիր։ Մուսմիտ.ղիլ կիտէն թայֆալարընը նրսքը՝ մալլարը տիշարը չրգարարը էսնատ, նրսքը տիկերի տախի եանկընը պատարմադա չալըշմըշ տըր։ Մ. Լամպէսիս պիր խայլի եօրուլտուգտան սօնղրա Լոբ Նամ վաբորընը թէքմիլ խարապլէթտէ գուրթարմադա մուվֆֆագ օլմուշ տըր։

—Իչիտիտիկինէ կէօրէ Էրզինկեան սանճաղընտա քեահին խօզաթ գազասը գայմագամը թէվֆիգ պէյ ազ օլունուպ, եերինէ թէմուր էֆէնտի նասպ օլունմուշ տըր։

Թէվֆիգ պէյ՝ պունտան մուգատտէմ Զարսանճագ գայմագամիրընտա պուլունուպ, կէրէք մահալը մէզքիւր էհալիսի վէ կէրէք խօզաթ էհալիսի պու մէմուրընը էֆալը սիյէթիչթիմալընտան բէք մուզտարբպ օլուպ, հէլէ խօզաթ էհալիսի 18 այտան պէրու պու գայմագամընն էլինտէ մազլում օլտուղընտան, պու տէֆա պունունն ինֆիալը՝ էհալիի մէզքիրէյէ մուճիպպի մէճմունիյէթ օլմուշ, վէ եերինէ թային օլունան թէմուր էֆէնտինին տախի էհալիրէրվէր պիր զաթ օլտուղը իչիւն խօզաթի էհալիսի տահա զիյատէ մէսրուր օլմուշ տըր։

Իւմիտ իտէրիզ քի, էֆէնտիի մումանլէյհ իշպու մէսրուրիյէթը էհալիյի ալտաթմադ։

—Ֆէրիգ Սալիհ Զէքի բաշա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Բաղար կիւնիւ սապահ սաաթ իքի բատտէլերինտէ ատէմին պիրի Եէնի գաբուտան գայրղա պինիպ Սամաթիայա կիտէր իքէն եօլտա սարասը թութարագ տէնիզէ տիւշմիշ վէ պօղուլմուշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շապին Գարահիսարրն Գաւառ. Ժողովընտան էվվէլքի կիւն Բաթրիգխանէեէ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բաթրիգ վէքիլի Խօլտամեան Գեր. Ց. Պողոս վարդապետ առաջնորդ ինթիխապ իտիլմիշ օլմաղա, ինթիխապ բաբօրթօսը եազընտա պու թարաֆա իրսալ օլունճաղմըշ։

—

Թօգաթ Էրմէնի Գաթոլիկ մէրխասասը ֆազիլէթլու կարապետ Սէրբիսգոբոս էֆէնտի տիւնքի կիւն Սթամպօլա մուվասլէթի իյլէմիշ տիր։

—

Քիւրտլերին 13 Էրմէնի քէօյիւնէ հիւճիմ իտէրէք, խարապ իտիւպ, միլի մէրքէզ իտանէ գօմիսիօնու թարաֆընտան գահթզէտեկեան կէօնտէրիլմէքտէ օլան իտանէ ագչէսի իլէ սաթքն ալընմըշ օլան հայվանաթլարտան տախի զասպ իյլէտիլէրինէ տաիր վանտան Ամեն. Խրիմեան Սրբազան հազրէթլերի թարաֆընտան բաթրիգխանէյէ թէլէկրաֆ վարիտ օլմուշ օլտուղու Լոր կաղէթասընտա օգունմուշ տըր։

—

Հիւնքեարպէյենտեան Արժ. Ց. Յովհաննէս Հայրն՝ Հայտար բաշատա Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլերինին թահթը հրմայէսինտէ 20 նէֆէր թաշրալը գըղ իչիւն պիր մէքթէպ քիչատ իտէճէկի իչտիտիմիշ տիր։

—

Դպրոցասէր-Հայուհեաց ընկերութիւնը պու տէֆա Օրթաքէյտէքի մէքթէպտէն պաչգա պիր մէքթէպին ինչասընա տա միւսաչերէթ իտուպ, իչպու պինանէն քերէսթէսինի Ռենեան Աբիկ էֆէնտինին իհտա իթմէքտէ օլտուղու մաել մէմնունիյէ խապէր ալընմըշ տըր։

—

Մէսմուտթա կէօրէ, Միացեալ ընկերութիւնն էքսերիյէթի՝ եա Արսլանեան Ստեփան փաշա հազրէթլերինի վէ եախսա Աբեվեան Մոմուլն մուհարրիրի Մատթէոս Մամուրեան էֆէնտիյի 30—35 լիրա մաաշա ընկերութիւնն ուսուր ու մէսալիհինէ միւտիրի մուրախասա ինթիխապ իթմէք նէյէթինտէ տիր։

—

Վարնա առաջնորդու Արժ. Յովհաննէս վարդապետին խսթիֆա իլէտտիյի իշտիտիմիշ տիր։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Մամլոյ անխոնջ գործաւորներէն մին, Բ. էֆէնտին, որ անծանօթ չէ լրագրոյս ընթերցողաց, իրիկուններն իւր տան մէջ, ի Գում-Գաբու, ամեն կարողութեան տէր անհատից համար կարգ մը դասեր սկըսած է։ Գլխաւորապէս կաւանդէ Գաղիերէն և Թուրքերէն լեզուներ (թարգմանութիւն, խօսակցութիւն, Շարադրութիւն), և գրագիտութիւն հաշիւ, Տոմարակալութիւն, Տիեզերական Պատմութիւն և Աշխարհագրութիւն։ Նաև, Հայերէն, Անգղիերէն, Գաղիերէն, և Թուրքերէն լեզուներէ իրարու թարգմանութիւններ կ'ընէ բերանացի և գրաւոր, և այդ լեզուներով ամեն տեսակ և ամեն ձեւ գրութիւններ կը խմբագրէ, և կ'ուսուցանէ խմբագրել։ Լրագրոյս Տնօրէնութիւնը կրնայ ապահովել թէ դիմողք յոյժ գոհ պիտի լինեն յամենայնի։ Աւելի տեղեկութիւններ կրնան ստացուիլ Թէրզիճանը էֆէնտի խմբագրատունէն։ 2—1

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏԸՐԵԱՆ

Տօգթօրը մումանլէյհ պունտան պէօյլէ ֆինճանճլար եօգուշունտա Բրիդա բայա գօնաղընը ինթթիխապինտէ եէնի եաբըլան Շարգ չարշըսընտա եօգաբքի գաթտա 39 նիւմէրօլու օտատա բազար կիւնէրինտէն մատատա հէր կիւն սաաթ 6 տան 10 ա գատար միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը գապուլ իտէճէք տիր։ 5—1

ԱԼԷՄԱՆԻԱ.

—

Պէրլինտէն սեպտեմպեր 3 թարիխլիէ Ժուռնալ տ'Ալզաս կազէթասընա եազըլան պիր մէքթուպտա բրէնս Պիսմարգ իլէ Պարոն Հայմէրլէնին միւլաքաթը հագգընտա աթիտէքի ֆըգրա կէօրիւլմիւշ տիր.

«Վիէննանըն տիբլօմաթիգ տաիրէլէրինտէ պէյան օլունտուղընա կէօրէ, Պարոն Հայմէրլէնին Ֆրիտրիխսռուհէտէ բրէնս Պիսմարգտա վուգու պուլան զիյարէթլէրինտէն մագսատ՝ Շարգ մէսէլէսի խուսուսընտա Ալէմանիա իլէ Աւստրիա-Մաճարիսթան միյանէսինտէ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրմէք իտի. քեզալիք պու իքի տիբլօմաթլար՝ քէնտի մէմլէքէթլէրի միյանընտա օլան բօլիթիգա վէ թիճարէթ միւնասէպաթընտան տախի պահս իթմիշլէր իմիշ: Բիւյլէթ խուլասիէսինէ կէօրէ, բրէնս Պիսմարգ պու սօն մէսէլէյէ պէօյլէ պիր էհէմմիյէթ վէրմէքտէ օլուպ, լաքին միւզաքէրաթըն պիր նէթիճէի ֆիիլիյէյէ միւնճէր օլմասընա չիւպհէ վար տըր, զիրա՝ պիլհասսա էգօնօմի մէսէլէլէրինտէ Վիէննա իլէ Բէշթա արասընտա պիր բէգաբէթ մէվճուտ օլտուղընտան, պու պապտէ Աւստրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթինին էլի պաղլը տըր.»

Թայմզըն եինէ սեպտ. 3 թարիխլիէ Պէրլինտէն ալըպ նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բուսիա իմբէրաթօրընըն պիրատէրի կրան տիւգ Գօնսթանթին՝ պիր կիւն էվվէլ Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն հուզուրընա չըգարըլտըղը սօնրա, մէզքիւր թէլէկրաֆըն թարիխի կիւնիւ Լօնտրայա ազիմէթ իթմիշ տիր:

Գէզալիք կրանտիւք Ալէքսիս՝ բրէնս Շագուսքի իլէ պէրապէր Պէրլինտէն միւրուր իտէրէք Բարիզէ կիթմիշ տիր:

Նէօրտնիւչէ Ալէմանիա իլէ Աւստրիա արասընտա միւնասէպաթ բէյտէրրէկ խիւլասա վէ միւհաֆազէթէ միւպտատէլ օլույօր: Աւստրիա—Մաճարիսթան վէլիահտը պու այըն 12 սինտէ Պէրլինտէ պէքլէնմէքտէ իմիշ: Պու բրէնս՝ Պրանտէպուրկ ալայլարընըն ասըլ գօմանտանը իսէ տէ, կէճ էլթիչիք պուլունլարըն բէսմի կէչիտինտէ հազըր պուլունամամըշ, զիրա պու կէչիտ սեպտ. 10 տա իճրա օլունմուշ տըր; լաքին ֆախրի միրալայը պուլունտուղու խասսա կըրէնատիէ ասքէրինին բէսմի կէչիտինտէ հազըր պուլունմուշ տըր: Աւստրիա վէլիահտընըն զիյարէթի միւնասէպէթիյլէ Ալէմանիա իմբէրաթօրը՝ սէրայըն միւթէպէրանընա պէօյլէ պիր զիյաֆէթ վէրմիշ օլաճագ, վէ Աւստրիա սէֆարէթխանէսինտէ տէ օնա միւմասիլ պիր զիյաֆէթ վէրիլէճէքտիր: Լաքին պու պապտէ Պէրլինտէն հէնուզ պիր խապէր ալընմամըշ տըր:

—=—

Պէօրզէնզէ Ցայթունկ կազէթասը՝ Սէտան մուհարէպէսի մաղլուպիյէթինին տէվրը սէնէվիսի հագգընտա Պէրլինտէ մէվրուտ պիր մէգալէլէյէ միւթալէաթը աթիյէյի իլավէ իթմիշ տիր.

«Պէք ժամանլի տիր քի, պու կիւն կէօզլէր տէվլէթին միւճէտտատէն զապթ իթմիշ օլտուղու մէմլէքէթէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլուր. Նէ չարէ քի, պիր սէնէ էվվէլ Ալզաս Լօրէնին մուխթարիյէթէ իֆրաղը իլէ, պունտան պուրաճա խիտմ օլունան նէթիճէլէր հուսուլէ կէլմէմիշ տիր, ահվալէ վագըֆ օլանլար պունու սէթր իթմէզլէր: Վալինին իճրա իթտիկի խասըրճէ բօլիթիգա սայէսինտէ էյալէթը մէզքիւրէյի Ալէման իթմէք իչին սէքիզ սէնէ պէօյլէ մէշագգաթլա հէր նէ իճրա օլունմուշ իտիսէ, պիր սէնէ զարֆընտա զայի օլմուշ տըր, վէ պու զայիաթ ու զիյանըն էհէմմիյէթի տօլտուրմաք իչին պէք չօգ սէնէլէր լազըմ տըր: Պիլհասսա Ալէման մէմուրլարը մէմալիքի մէզքիւրէյի պըրագըպ չըգմաղ իսթէյօրլար, զիրա օրատա զաբթէն էհալի խուսուսիէթլի օլուպ, Ալզաս մէմուրիյէթտէն սադըն մաղտա օլուրլար կիպի: Ալէման հիւքիւմէթի տէ քէնտիլէրինի զանն իտէրլին թէրք իթմիշ, վէ մէնաֆիի վաթանիյէլէրինէ չօգ տէֆա էհէմմիյէթ վէրմէմիշ տիր:

«Շիմտի մէմուրինի մէրգումէ մէմլէքէթլէրինէ ավտէթ խուսուսունտա տահա զիյատէ միւշքիլաթա օղրայըպ, չէօյլէ քի, մաաշլարը արթըրըլարագ եինէ Ալզաս Լօրէն էյալէթինտէ գալմայա մէճպուր իտիլիյօրլար: Հալ պու քի պազը Ալէման մուալլիմլէրի էվլատլարընը թէմամիլէ Ալէման մէքթէպլէրինտէ թէրպիյէ իթմէք իչին վաթանլարընա ավտէթ իթմէք իսթէմէքտէ տիր:»

Ֆրանքֆիւրթէր Ցայթունկըն իշպու մէգալէսինտէն տօլայը Սթրազպուրկըն Կուրիէր տը լ'Ալզաս-Լօրէն նամ րէսմի կազէթասը պէրվէճհի աթի եազմըշ տըր.

«Ֆրանքֆիւրթէր Ցայթունկ կիպի պիր միւթէպէր կազէթա քէնտի սիթունլարընտա պէօյլէ պիր պէյանաթ տէրճ իտէր իսէ, էօյլէ ֆարզ իթմէլի տիր քի, մէզքիւր կազէթա հէյէթը թահրիրիյէսի էֆքեարընճա, մէվզի վէ վազիյէթլէրի սայէսինտէ պու կիպի պիր մուհաքէմէտէ պուլունամայաճագ տէրէճէտէ պուլունան էշխաս թարաֆընտան վիւրուտ իթմիշ տիր: Իշ բէք նազիգ պիր չէյ օլտուղընտան, պունուն լաթիֆէ վէ եա արըզըլը օլմասընա իհանէ լամալ:»

Լիւնիւն տ'Ալզաս-Լօրէն կազէթասը տախի չու վէճհիլէ պէյանը էֆքեար իտիյօր.

«Պէօրզէնզէ Ցայթունկ կազէթասը Սէտան ֆիւթուհաթընըն տէվրը սէնէվիսի հագգընտա պօլիթիգ վէ հըսսի պիր մէթալէատա պուլունարագ, Ալզաս-Լօրէնտէ վէ Ալէմանիանըն պիլհասսա պէօյլէ ֆիւթուհաթլարընտան պահս իթմիշ տիր: Պէօրզէնզէ Ցայթունկ Ալզաս Լօրէնտէն պահս իթտիկինտէ, բէք բէսկին պահսալանմըշ պիր մէգալէտէն պաշգա պիր չէյ մէմուլ օլունմազ. պէհէր իպարէ՝ Լէնկ Թիմուրըն խազինէսինի հավի տիր:»

Ալէմանիա պանգասը՝ Պրէմ վէ Համպուրկ շիւպէլէրինին չիմտիքի հալտէ ալթուն աղչէ իլէ պէտէլ թէճէսիւյէ իթմէմէլէրի իչին չիւպէի մէզքիւրէ միւտիրլէրինէ էմր վէրմիշ իմիշ:

—=—

Սեպտեմպեր 6 թարիխլիէ Պէրլինտէն եազըլան պիր հավատիսէ կէօրէ իսէ, հէր նէ գատար չէհրը մէզքիւրտէ պէօյլէ պիր հավատիս շուհուր իթմիշ իսէ տէ, մէզքիւր Պանգանըն նէ պանգա պիլէթլէրինէ, նէ չէգլէրէ, նէ տէ հիչ պիր էվրագը նագտիյէյէ պէտէլ ալթուն աղչէ վէրմէմէք ազմինտէ պուլունմատըղը, վէ պունտան պէօյլէ տէ պուլունմայաճաղը մէվսուգըն խապէր վէրիլիյօր: Պիլաքիս չու սահիհ տիր քի, Ալէմանիա Պանգասընըն Պէրլինտէն մաատա պիլճիւմլէ շէհիրլէրինտէքի պիր գաչ շիւպէլէրէ քիւլլիյէթլի ալթուն աղչէ իսթէյէն զէվաթըն մէրքէզ խազինէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրինի թէմպիհ իթմիշլէր տիր, զիրա պու շիւպէլէրտէ քիֆայէթ իտէճէք մէգտար ալթուն եօգ միշ, վէ Պանգա թարաֆընտան մասրաֆ իտիլէճէք, մէզքիւր շիւպէլէրին Պէրլինտէն ալթուն աղչէ կէթիրթմէլէրի լազըմ օլաճագմըշ:

ՆԻՒՄԱՅԻՇԻ ՊԱՀՐԻ

—

Պիր Ալէման կազէթասը, չիմտիքի նիւմայիշի պահրի միւնասէպէթիյլէ, պունտան էվվէլ վուգու պուլան նիւմայիշլէր հագգընտա պիր մալումաթը թարիխիյէ եազմըշ օլմաղլա, պունուն ֆայտէտէն խալի օլմայաճաղընտան, պէրվէճհի աթի խիւլասա օլունմուշ տուր.

«Իքի վէ պիր չօգ տէվլէթլէրին տօնանմալարը, տիկէր պիր տէվլէթէ ճէպրէն պիր չէյ եափթըրմաղ վէ եախօտ կէրի տուրտուրմաղ իչիւն պու սուրէթ իթթիֆագընտան պէրու չօգ տէֆա թօբլանմըշլար տըր. 1832 սէնէսինտէ պիր Ինկլիզ վէ Ֆրանսըզ տօնանմասը Հօլանտա սէվահիլինի ապլօգա իթտի. օնտան պէշ սէնէ էվվէլ օրթատա հիչ պիր մուհարէպէ էսէրի օլմատըղը հալտէ, Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Բուսիա տօնանմալարը, Եունանը ասիլէր լէհինտէ սուրէթը մուէսսիրէտէ նիւմայիշ իճրա իթտիքլէրինտէն, Նավարին մուհարէպէսի վուգուա կէլտի: Պու իքի վագաատա, եանի 1827 տէ Մօրատա վէ 1832 տէ Պէլճիգատա հէմ ասքէրիյէ վէ հէմ տէ պահրիյէճէ միւտախալէ վուգու պուլտու: Պէշ սէնէ սօնրա ժէնէրալ Ժէրար, 30,000 Ֆրանսըզ ասքէրի իլէ Անվէր չէհրի բիշկեահընտա զուհուր իթմիշ իտի. պունլար միսալ տըր. 1855 տէ Բիրէ լիմանընտա տա Եունանիսթան վէ Բանէլէնլէր եանի իթթիֆագը Եունան թարաֆկիրանը ալէյհինտէ նիւմայիշլէր իտիլտի. 1866 տա Սուրիա սէվահիլինտէ պիր գաչ պին Խրիսթիյան գաթլ իթմիշ օլան Տիւրզիլէր ալէյհինտէ նիւմայիշ իճրա օլունտու: Բիրէ վագաասընտա պիր գաչ կիւն իչին Եունան սէվահիլինէ Ինկլիզ վէ Ֆրանսըզ ասքէրի չըգարըլտը. Սուրիա վագաասընտա ժէնէրալ Պօֆօրտ'Օթբուլէնին պիր լիվա ասքէրիլէ պէրապէր ճէպէլը Լիպնանտա ալթը այ իգամէթ իթտի:

«Պու տէֆա պիլճիմլէ տէվլէթլէր միւտախալէ իթմէքտէ օլուպ, վագըա պունլարըն պազըլարը, մէսէլա պիր վագթ պիրինճի սընըֆտա պուլունմաղ միւթալէասընտա Ֆրանսա՝ էվվէլա չօգ նազ ու խըթիզ'ա իթմիշլէր իսէ տէ, նիհայէթ չու սըրատա մուգապիլ պուլունան նիւմայիշի պահրիյէ իշթիրաք էյլէմիշլէր տիր:»

ԲՈՒՍԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸՆԱ ՍՈՒԻ ԳԱՍՏ

—

Ջումա էրթէսի կիւնքի նիւսխասընտա, Տէյլի Նիւզըն Բէթէրսպուրկ մուխապիրինտէն ալտըղը մալումաթա կէօրէ, իմբէրաթօրըն Լիվատիայա կիտէճէյի եօլ իւզէրինտէ պիր լաղըմ պուլունմուշ օլտուղու, վէ պու լաղըմըն ժէնէրալ Մէլիգօֆըն հիմմէթիյլէ պուլունտուղու եազըլմըշ իտի: Պու լաղըմ իքի ատէտ օլուպ, միւշարիլէյհին թահթը իտարէսինտէ պուլունան հիւքիւմէթլէրին նէ տէրէճէտէ տիգգաթլը կէօզէթիլտիքլէրի պէօյլէ սուիգաստլարըն մէյտանա չըգարըլմասընտան անլաշըլմըշ տըր. Պու լաղըմլարըն պիրի Էքաթէրինօսլավ էյալէթինտէ, տիկէրի իսէ Օտէսսա իլէ Խարքօֆ արասընտա պուլունմուշ տըր: Լաղըմլարըն պիրինտէ 116 վէրսթ մէսաֆէտէ պիր քէզ օլունմուշ տըր: Պու լաղըմլարըն իքիսինին սանըլտըղը տէրէճէ պիւյիւք օլմատըղը, մահալլի թահգիգաթըն նէթիճէսինտէ թէպէյյուն իթմիշ իսէ տէ, թէհլիքէլի օլմատըղը անլաշըլամամըշ տըր:

Պու լաղըմլարըն պիրի ճուման մէսաֆէտէ տիկէրլէրինտէն պաշգա պիր ասքէրի թահտըտ օլունմուշ, պաշգա պիրինէ տախի պէթէրպուրկտան էլ հավալէ օլունմուշ իմիշ: Մալիւմ իտի քի, պու կիւն ճինայէթլէրին էօնինի ալմաղ իչիւն հէր թարաֆտա բէք շիտտէթլի թէտպիրլէր իթթիխազ օլունմուշ իսէ տէ, պիւթիւն պիւթիւն թէսիրսիզ օլտուղու կէօրիւլմէքտէ տիր:

ՑԻԳՐԻՍՏԷ ԳՈՒՐՍԱՆԼԸՔ

—

Թայմզ օֆ Ինտիա նամ կազէթասը Ցիգրիս նէհրի իւզէրինտէ իշլէյէն Խալիֆա նամ Ինկիլիզ վաբօրու ալէյհինտէ Արապլարըն թաարրուզընտան պահս իտէն չու աթիտէքի մէքթուպը տէրճ իթմիշ տիր.

«Խալիֆա Ինկիլիզ սանճաղընը համիլ օլան պիր Ինկիլիզ սէֆինէսի տիր, վէ պիր չօգ եիւքիւ վէ 100 գատար եօլճուսու պուլունտուղունտան մաատա, Հինտ բօսթա չանթասընը տա համիլ իտի: Սիլահլանմըշ պիր պէօլիւք Արապ՝ կիւնտիւզ վագթընտա սէֆինէի մէզքիւրէյի զապթ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, գափթանըն մէհարէթի վէ թէլաշ կէօսթէրմէմէսի սայէսինտէ պու թաարրուզ հիչէ չըգմըշ տըր. լաքին պիր եօլճու իլէ նօսթրօմօ թէլէֆ օլմուշ վէ գափթանըլէ պաշ մաքինիսթ տախի եարալանմըշլար տըր: Պու վագաանըն իւզէրինէ մահալլի աշիրէթ րէիսի պուլունան Ապու-Պէն-Մօհամմէտ ալէյհինտէ իճրաի մուամէլէ օլունաճագ իմիշ: Պունուն գապիլէսի տէօրթ սէնէտէն պէրու հիւքիւմէթսիզլիք հալինտէ օլուպ, հաթթա իքի սէնէ էվվէլ տէ պունուն ատամլարը պիր մավունանըն իքի թայֆասընը էօլտիւրմիւշլէր տիր: Պու մավունա էհլիլէրին օլտուղունտան, մէզքիւր ճինայէթ իւզէրինէ քիմսէ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ տիր, լաքին Հինտտէն կէլէն պիր վաբօրտա տա պէօյլէ պիր վուգուաթ օլտուղու իչիւն տօգուզ արապ ասըլմըշլար տըր:

«Լէկէր պու միւճազաթը չէտիտէ եինէ իճրա օլունմազ իսէ, եինէ Ինկիլիզ սէֆինէլէրի Ցիգրիս իւզէրինտէ իճրաի սէյրը սէֆայինի տէվամ իտէճէքլէրտիր, զիրա կէլէճէք Հինտ բօսթա վաբօրընըն ալէյհինտէ եինէ պիր հիւճում հազըրլանտըղընը իշիթտիք: Մ. Լինչ վէ Գումբանիասը 1863 սէնէսինտէ պու բօսթայը թէէսիս իթմիշ օլուպ, պունլար Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան հիմայէ օլունմագտատըրլար, վէ Ինկիլիզ սանճաղընա ատթէֆէն Արապլար չէյխտէն Օսմանլը հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէհտիտ օլունմագտատըրլար: Արապ չէյխլէրինին ատէթի գապահաթլըլարը տավրա էօրմէք վէ եա թահթը վէ եախօտ էլլէրինի քէսմէքտիր. պու տէֆա մումաիլէյհ սէյրիմին սէֆինէ իճրաի ատալէթ իթմէլէրի մէմուլ տըր: Ցիգրիս նէհրի իւզէրինտէքի գուրսանլըգ Ինկիլիզ թօբ տօնանմալարընըն թահթը հիմայէսինտէ Օսմանլը հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէտարիք օլունմալըտըր: Արապ չէյխլէրինին ատէթի գապահաթլըլարը տավրա էօրմէք վէ եա թահթը վէ եախօտ էլլէրինի քէսմէքտիր. պու տէֆա մումաիլէյհ սէյրիմին սէֆինէ իճրաի ատալէթ իթմէլէրի մէմուլ տըր: Ցիգրիս նէհրի իւզէրինտէքի գուրսանլըգ Ինկիլիզ թօբ տօնանմալարընըն պաշ կէօսթէրմէսի, վէ հիւքիւմէթի Օսմանիյէյի նիւֆուզըն կէօսթէրտէն կէրի տուրմասը տըր:» ([illegible])

ՊԱԹՈՒՄ ՀԻՃՐԷԹԻ

—

Պաթումտա Բուսիա մէմուրլարը էհալիի իսլամիյէյի մուհաճէրէթ էֆքեարընտան վազ կէչիրմէք մագսատի իլէ չու պէյաննամէյի նէշր իթմիշլէր տիր.

«Բուսիա հիւքիւմէթինին էհալիի Օսմանլըյէ էմլաքընը միւսատէրէ իտէճէյի չայիալարը իւզէրինէ պազը մահալլէր սէքէնէսի հիճրէթէ գըյամ իլէմիշլէր տիր:

«Պու պինչարէլէր տուչար օլաճաղլարը ֆէլաքէթի պիլմէտիքլէրինտէն, զիրա օլունան չայիալարա նիհայէթ վիրմէք իւզրէ Բուսիա հիւքիւմէթինին թէտապիրի աթիյէսինի իլան իլէրիզ:

«1° Ցինի իսլամա րիայէթ օլունաճագ տըր. ինթիգամ մէմնու տըր. քիմսէնէ էհալիի իսլամիյէ նիսվանընա թէսալլութ իտէմէյէճէք տիր. Շէրիաթը իսլամիյէ կիպի Բուսիա նիզամաթը տախի նիսվանա րիայէթի էմր իտէր:

«2° Իսլամ պէյնինտէ վուգու պուլան իխթիլաֆաթ վէ տաավի հիւքիւմէթը Օսմանլըյէ զէմանընտա օլտուղու կիպի, շէրիաթը իսլամիյէյէ թաթպիգ օլունաճագ տըր:

«3° Վէրկիլէր զամ օլունմայաճագ տըր. աշար էսքիսինէ մագթու պիր մէգտար աղչէ ալընաճագ տըր, վէ ֆուգարա աղնիյատան զիյատէ միւքէլլէֆ օլմայաճագ տըր. Վէրկիլէր էվվէլքինտէն զիյատէ օլմայըպ, ֆուգարա պիւթիւն պիւթիւն մուաֆ օլաճագ տըր:

«4° Օրմանլարտան իսթիֆատէ հագգը էվվէլքի կիպի գալաճագ տըր:

«5° Բուսիա հիւքիւմէթի՝ կիւրճիսթան վէ Գավգասիա տա օլտուղու կիպի Պաթումտան ասքէր ալմայաճագ տըր, վէ ֆագաթ մուհաֆազայի հուտուտ իչիւն մուվազզաֆ ասաքիրը միլլիյէ թէշքիլ օլունաճագ տըր:

«Էհալի՝ վաթանը տիւշմէն ալէյհինէ մուհաֆազա վազիֆէսի իլէ միւքէլլէֆ պուլունմաղլա, Պաթում էհալիսի վազիֆէի մէզքիւրէյի մուղատտէս թանըյաճագ տըր:

«6° Ջամիլէրէ մէրպուտ մէտրէսէլէր էվվէլքի կիպի թանըմ օլունաճագ, Բուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Միւսլիման մէքթէպլէրինէ իանէի նագտիյէ իթա օլունաճագ տըր:

«Բուս մէքթէպլէրի տախի քիւշատ օլունաճագ իսէ տէ, պունլարա չաքիրտ իրսալը մէճպուրի օլմայաճագ տըր:

«7° Կէօմրիւք լաղվ օլունմայըպ, էհալիյէ իհթիյաճաթը մահալլիյէ նիսպէթինտէ էշեաի էճնէպիյէ խուլասալինէ րուխսաթ վէրիլէճէք տիր:

«8° Պէրլին աճնամէսինտէ մուայյէն օլան միւտտէթին նիհայէթինէ գատար հէրքէս մէմալիքը Օսմանիյէյէ հիճրէթ վէ էմլաքընը ֆիւրուխթ մէզուն տըր:

«Միւտտէթը մէզքիւրէտէն սօնրա հիճրէթ օլունամայըպ, սէյահաթ իչին պասաբօրթ իսթիհսալ օլունաճագ տըր:

«9° Էշգըեա վէ գուրսանլար չէթինտէն միւճազաթ օլունաճագլար տըր:

«10° Հարէքէթլէրի իլէ իսթիհգագլարը թէպէյյուն իտէն Միւսլիմանլար՝ քիւչիւք մէմուրիյէթլէրտէն պաշգա միւթէրճիմլիքլէրէ տախի թային օլունաճագլար տըր:

«11° Բուսիա տէվլէթի էհալիէ հիմայէ մուամէլէ վէ իհթիրամըն թէթգիգ օլունմասընը էմր իտէր. Էհալի իսթիհսալաթընը վալիյէ թագտիմ իտէճէք վէ օ տախի պունլարը մէրճիինէ հավալէ իտէճէքտիր:»

—

Ե.
ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱՆԸ —ՊԱՆԴՈՒԽՏՔԱՇԽԱՐՀԻՆ ՀԱՅՈՑ

—

(Շարունակութիւն 914 թւոյն)

Արդարև՝ ոչ միայն Հայաստանի շրջակայ սահմանակից ազգաց, որոնց վրայ խօսեցանք, այլ նաև ներսը գտնուած բնակակից ցեղերուն համար՝ չէ այնպէս հեշտին և անդորր, որ Հայը՝ Հայաստանի մէջ ունեցած առաջնութիւնը պահէ:

Թուրքիոյ Հայաստանը, կամ Հայաբնակ գաւառներն՝ իրենց ընդարձակութեան համեմատ՝ չունին բաւական բնակիչ: Եւ այս անբաւական թիւն ևս ըստ բոլորին չէ բաղկացեալ ի Հայոց: Հայոց հետ Հայաստանի մէջ ի միասին կը բնակին նաև ուրիշ ցեղեր կամ ժողովուրդներ, որոնք թէև յարաբերութեամբ առ այս, չըլլան քան զայն բազմաթիւ, սակայն և այնպէս նաև անոնց ամէն մէկը ինքնին առանձինն առեալ՝ ըստ բաւականին մեծկակ թիւ մը կը կազմեն, իսկ ամէնքը միանգամայն՝ ևս առաւել:

Այս ազգերուն կամ ժողովուրդներուն գլխաւորներն են. առաջին՝ Թուրք անունով նշանակուած իսլամք, որոնց եթէ կէսը իրօք Թուրք է, կամ Թուրք ցեղէ սերեալ, միւս կէսը, և թերևս աւելին ևս՝ առանց երկբայութեան Հայ է, կամ ի Հայոց սերեալ է: Երկրորդը՝ կանոնանի Քիւրտ, որուն ևս գոնէ կէսն Հայ և ի Հայոց սերեալ է: Երրորդ են Ասորական—Քաղդէական ցեղերն՝ որոնք միւսներուն հետ համեմատելով՝ շատ նուազ թիւ մը կը կացուցանեն: Ասոնցմէ դուրս՝ Հայաստանի մէջ եղած ուրիշ ազգաց բեկորներն՝ մեր ի տեսութիւն առած առաջարկութեան նկատմամբ՝ մեծ նշանակութիւն մը չունին աստ և այժմ:

Վերը յիշուած երեք ժողովուրդներէն և ոչ մին այսօր՝ ի քաղաքակրթութեան՝ Հայոց հետ մրցելու պայմանի մէջ կը գտնուի. Թուրք յորջորջումն ունող ցեղը՝ Հայոցմէ ետքը՝ Հայաստանի մէջ թուով ամենէն աւելի բազմաւորը կրնայ համարուիլ, որ ըստ մեծագոյն մասին՝ աւելի հայեցողական կենաց և հողագործական զբաղմանց տուած է զինքը. իր ընչաւէտներն ունին հողեր և կալուածներ. սակայն ուսմունք, գիտութիւնք և արհեստք՝ չեն յառաջացած իրենց քով: Ասոնք եթէ իրենք գիրենք սակաւ մի չափաւորեն, փոխանակ Հայոց դէմ ոտնելու, կրնան անշուշտ անոնց հետ միաբան միոյ հասարակաց հայրենեաց բարելաւութեանն օժանդակել. ոչ հայրենեաց միայն, այլ նաև ծագմամբ՝ գրեթէ ըստ մեծի մասին միև նոյն աղբիւրէ յառաջ բխած ըլլալով:

Քիւրտ անունը կրող ժողովրդեան գալով, Ներուի մեզի փոքր զարտուղութիւն մը, Ասիական Տաճկաստանի մէջ գտնուած բոլոր Քրդաց թիւը մեր առած տեղեկութեանց նայելով՝ քանի մը տարիէ ի վեր՝ իբր միլիոն մը կը համարէինք. սակայն ամիս մը առաջ վիճակագրութեան մը համեմատ, այս տարի Եւրոպա տպագրուած, յորում 700,000 միայն կը հաշուի Ասիական Թուրքիոյ Քրդաց բոլորական գումարը: Ասոնց չարժուն և տեղափոխիկ հանգամանքն ի նկատողութիւն առնելով՝ անյարմար չի թուիր թերևս ըսել՝ որ այս երկու թիւերը (1,000,000, և 700,000) միջին հաշուին առաւելագոյնը և նուազագոյնն ըլլան: Այս հարևանցի յիշատակութենէն ետև՝ դառնալով մեր խօսից կարգին, Քիւրտերը՝ ընդհանրապէս առաւել, Հայոց հակապատկերը կը ներկայացնեն, ինչ որ Հայը կը ժողովէ, անոնք ցրուելու կոչուածին, քաղաքակրթութեան մէջ Քրդաց մրցումն ընդ Հայոց, այս կերպ է և կը կայանայ յայտնեւս: Քիւրդերը՝ ըստ մասին՝ Գարսից Աքեմենից Թագաւորաց ժամանակը յիշուած Քարդաներէն կամ Քարդուքներէն սերուած կը համարուին. Պողիբիոս՝ Քարդա կամ Քարդաք անունով՝ առանձին ազգ մը կիմանայ, որով կրնան նոյնանալ Քարտուքաց կամ Կորդուաց հետ: Սուիդաս՝ հին Պարսկերէնի Քարտա բառը՝ մի և նոյն կը դնէ Նոր Պարսկերէնի Քիւրտ բառին հետ, որոց եր-

կուքն ևս միօրինակ կը նշանակեն հուժկու, խաղմարար. իսկ Սորաբան՝ այս քարդային կամ քարդաքին համար կըսէ թէ անկանոն զօրաց գունդ մըն էր այն, որ յափշտակութեամբք կապրէր. Չին ժամանակ Ցունաց դէմ մղուած Պարսկական պատերազմներուն մէջ քարդաքներուն խօսքը կըլլայ. Ցոյց անոր բաւական նշանակութեանը միտ չդնելով անկանոն զօրաց տեղ կառնուին զայն. ինչպէս և հիմա Պաշը պօզուք բառն ևս անկանոնին հետ իբր նոյնանշան կը գործածուի. Քարդաքներն այնպիսի տեսակ մը անկանոն զօրք էին, որ ոչ հառքունէին, ոչ թօշակ և ոչ ամսական, ուստի և ասպատակութեամբ և աւարառութեամբ կը ճարէին իրենց ապրուստն ու պարէնը. Քարեկարգութիւնք՝ եթէ ի վախճանի ի գործ դրուելու ըլլան, այն ատեն անշուշտ պիտոր համոզուին Քիւրդերն՝ որ այլ ևս քարտակութիւնը՝ կորուսանէ պիտոր իւր այն ստացական նշանակութիւնը (անկանոն զօրք) և ևս այնու իմացուածով չպիտի կրնայ տեղի ունենալ այնուհետև. դարձեալ՝ պիտոր համոզուին ևս որ պէտք է իրենք իրենց քրտանց երկը միայն վայելեն, առանց ուրիշին վաստակոցը աչք նետելու. Գուցէ այն ատեն յիշեն ևս՝ որ եթէ իրենց մէկ մասը քարտա է և քարտաներէն առաջ եկած, միւս մասը (և Հայաստանի մէջ թերևս մեծագոյնը) ի կորդուացւոց և յայլոց Հայ ցեղից սերեալ է. և հետևաբար իրենց հայրենակցաց հետ զուգրնթաց աշխատութեամբ՝ փոյթ և ջանք ունենան անոնց հետ ի միասին մասնակից ըլլալ քաղաքակրթութեան և վայելել անդորրութեամբ բարեկարգութեան և բարելաւութեան արգասիքը.

Ասորական–Քաղդէական ցեղերը միանգամայն առեալ մեծ թիւ մը չեն կացուցաներ, բայց և այնպէս չորս առանձին հասարակութեան բաժնուած են, Ասորի, Եագուպի, Քիլտանի և Նասաուրի. Քաղաքակրթութեան մէջ ևս ասոնք տակաւին շատ յետամնաց են. Հայաստանի մէջ գլխաւորապէս ասոնց բնակած տեղերն են Աղձնեաց, կորդուաց և Մոկաց աշխարհները կամ գաւառները. Ասորական–Քաղդէական ցեղերուն վրայ և ոչ թերևս անհարկութիւն մը ընել յօժարէինք, եթէ նկատողութեան առնուելու և գուցէ ծանր հետեւութիւն ունեցող նըշանաւոր կէտ մը մեր ուշադրութիւնը չի գրաւէր, անանկ կէտ մ՝ որ քիչ չի յուզեր և տագնապեր սակաւ մի հեռուն դիտողին սիրտն ու միտքը. վերը նշանակուած երեք գաւառաց մէջ ամեն միջոց ի գործ կը դրուի և ամենայն ջանիւք փոյթ կը տարուի, գլխաւորապէս յիշատակեալ Ասորական–Քաղդէական հասարակութիւններէն բաղկացեալ և անոնցմէ զատելու և գուցէ անոնց հետ համանուն՝ իբր հինգերորդ հասարակութիւն մը կազմել, որ չի պիտոր ըլլայ և ոչ անուանուի Հայ. բայց սակայն նոյն գաւառաց և անոնց մօտակայ տեղերը գըտնուած Հայութեան (նաև անշուշտ Քրդաց և այլոց ևս ժողովրդոց) տուժիւքը՝ ճգնի պիտոր աճելու և ստուարանալու. և եթէ շատ աւելի յապաղէ սպասուած բարեկարգութիւնը, նախանձընդդէմ ոսոխութեան մը ազդեցութեամբ յառաջ եկած և ապագային մէջ ծանր հետևութիւններ և թերևս դիտումներ բովանդակող գիրք մը յօրինուած և պատրաստուած պիտոր գանենք, յորմէ Քիասուողը միայն Հայը չպիտոր ըլլայ. հաւատարիմ հպատակաց շահերուն հետ՝ կրնան նաև բարձրագոյն և թերևս աւելի կենսականներ վտանգի մէջ դրուիլ.

Զուգելով ասանկ տխուր մտածութեանց վրայ ընդերկար դեգերիլ, կըսենք որ եթէ ներսը Հայաստանի մէջ չի երևէր դեռ ևս ծանր մըցութիւններ, նուաղ չեն սակայն արգելիչ խոչընդոտներն, որոնք եթէ չի կրնան մըցիլ Հայուն յառաջդիմութեանը դէմ, գոնէ շատ կը դժուարացնեն և խափանիչ ևս կըլլան յիրս իրս.

Այս ներքին դժուարութեանց վրայ յաւելով՝ Հայաստանի չրջակայ սահմանակից ազգաց՝ յառաջ նշանակեալ դէմ ընդ դէմ մըցութիւնքը, որոնք վաղ կամ անագան տեղի պիտոր ունենան՝ կը ծանրացնեն և ևս դժուարութեանց մեծութիւնը.

Բայց երբ զգուշաւոր, ամփոփ, չրջահայեաց և հեռատես ընթացքով մը առաջ երթալու հոգ տարուի, այս դժուարութիւններէն, որչափ և մեծ կամ ծանր ըլլան անոնք, ոչ սարսափելու է և ոչ լքանելու կամ վերջանելու. Անկարելի չի նշանակեր դժուարինը և քանի որ գործք մը չէ արտաքոյ սահմանի կարելիութեան, կանուխ կամ ուշ, մարթ է հուսկ ուրեմն ձեռք բերել զայն. սակայն տոկալու է անվեհեր արիութեամբ, վաստակելու է անխոնջ աշխատութեամբ, և չարունակելու է աննկուն յարատևութեամբ. Եւ ահա այս կերպով միայն մարթ է հարթել դիմացն եղած ամեն արգելք և խոչ խաբանարար, որչափ և ծանր ըլլան և միանգամայն ամեն դժուարութեանց վերադաս հանդիսանան.

Հանդերձ այսու՝ չէ ևս անտեղի ակն ունել, որ Հայն՝ իւր դարաւոր հաւատարիմ ծառայութեանց փոխարէն՝ արժանացած է և պիտոր վայելէ անշուշտ բարեխնամ Ցեղութեան և Օգոստափառ ինքնակալին մասնաւոր ակնարկութիւնը. պիտոր վայելէ առ ի քաջալերութիւն, որպէս զի կարող ըլլայ աւելի մեծ ու աւելի կարևոր ծառայութիւններ ևս մատուցանելու ի շահ օգտի և միոյն և միւսոյն. Առ այս չեն պակսիր մեր չահեր, և գուցէ ևս ստիպեցուցիչ հարկեր, որոնց վրայ ուրիշ առիթով.

Հեռու փախչելով յերևակայական ցնորից, սնապարծ ցոյցերէ և յարայրջիկ ախորժակէ նմանողութեան, պէտք է ուղեցոյց ըլլան ձեռնարկելու գործոց հաստատուն և առողջ սկզբունք, մտադիր արթնութեան և աչալուրջ գործունէութեան հետ. Առանց հեռանալու Ազգին սեպհական եղող յատկութիւններէն, ժիր մշակի պէս պէտք է որբել և քանդել՝ որ ինչ վնասակար. տածել և դարմանել որ ինչ օգտակար. և լեցնել լիացնել որ ինչ պակաս և թերակատար. Այդպիթեամբ սկզբանց և դիտմանց եղած աշխատութիւնը և ջանքը անարդիւն չի մնար. ասոր մենք երկբայութիւն չունինք.

Ազգին ուշադրութեանն և ծանըր կերպով մտադրութեանն արժանաւոր կէտ մըն է ևս յօդուածոյս վերնագրոյն երկրորդ մասը. «Պանդուխտք աշխարհին Հայոց». որուն վրայ կըսկսենք կարճ ի կարճոյ տեսութիւն մը ընել.

(Շարունակելի յաջորդ թերթերուն մէջ)

ՄԷՔՍԱԹԻՊ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ–ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ցունքի նիւսխէմիզտէ վատ իթտիկլմիզ վէճհլէ Դպրոցասէր–Հայուհեաց ընկերութիւնըն մէքթուպույա Բաթրիգ Աճէն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին մէզքիւր ընկերութիւնա իրսալ իթտիկլի ճէվապնամէյի պէր վէճհի զէյր այնէն տերճ իտէրիզ.

. . . Խմբագիր,

Օրթագիւղի Հայուհեաց Դպրոցասէր Ընկերութիւնը կը խնդրէ ձեզմէ որ բարեհաճիք տեղի մի շնորհել հետևեալ տողերուն ձեր ազգօգուտ թերթին մէջ, և կանխաւ իւր շնորհակալութիւններն ընդունիլ՝ ինչպէս նաև իւր մեծարանացն հաւաստիքը.

Դպրոցասէրընկերութիւնը խընդրած լինելով Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքէն որ նախագահութիւնը ընդունելու պատիւըն ընէ իրեն, Նորին Սրբազնութիւնը բարեհաճեցաւ այդ շնորհքը ընել այն ընկերութեան. զի այն մեծ և վեհ հոգին որ ամենայն լաւն ու ընտիրը կ'ոգեւորէ և որուն լոկ անունը յինքն կը պարունակէ յառաջդիմութեան և անձնուէր ազգասիրութեան գաղափարը, ոչ երբէք իւր խրախոյսը զլացած է որ և իցէ յառաջադիմական ձեռնարկութենէ.

Դպրոցասէր ընկերութիւնը այդպիսի վսեմ Նախագահ մը ստանալու փառքն և պարծանքն ունենալով՝ իւր անձանձիր և յարատև աշխատութեամբն պիտի ջանայ արժանի լինել միշտ Նորին Սրբազնութեան բարձր հովանաւորութեան.

Դպրոցասէր Ընկերութիւնը՝ որն որ վարժուհիներ պատրաստելու ունեցած նպատակին համեմատ պանդուխտ և աղքատ Հայ աղջիկներ ձրիաբար կը դաստիարակէ Օրթագիւղի վարժարանը տարիէ մը 'ի վեր, իւր ձեռնարկութեան առաւել ընդարձակութիւն տալու բաղձանօք՝ որոշեց Պօլսոյ և իւր շրջակայ գլխաւոր գիւղերուն այցելութիւն ընել, և իւրաքանչիւր Հայ ընտանիքէ տարեկան տուրք մը խնդրել 10, 5, 3, 1 դահեկանի, ըստ կամաց և ըստ նիւթական վիճակի նուիրատուաց, ու ընդունած տուրքին փոխարէն ընկալագիր մը մատուցանել, որն որ Դպրոցասէր ընկերութեան կընիքը պիտի կրէ.

Ընկերութիւնը Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքէն արտօնութիւն խնդրած լինելով սոյն խորհրդոյն գործադրութեան համար, պատիւն ունեցաւ ընդունելու Նորին Սրբազնութենէն հետեւեալ Հրամանագիրն զոր կը փութայ 'ի լոյս ընծայել.

Դպրոցասէր Ընկերութիւնը քաջայոյս է խրախոյս գտնել ազգէն իւր սկսելու դրամական ձեռնարկութեան մասին, և ակնկալու է բաւական մեծ գումար մը հաւաքել ու զայն ազգին վստահութիւնը վայելող սեղանաւորաց մէկուն քով զետեղելով՝ սոյն հասոյթով Օրթագիւղի վարժարանէն զատ, կարողանալ նոյն իսկ Պօլսոյ մէջ կեդրոնական վարժարան մը հաստատել, յորում տեղացի և պանդուխտ Հայ աղջկունք վարժուհւոյ պաշտօնը արժանաւորապէս վարելու համար պատշաճ դատուած դաստիարակութիւնը ձրիաբար կարենան ստանալ.

Եթէ ընկերութիւնը ազգին կողմանէ քաջալերութիւն գտնայ ամենայն միջոց 'ի գործ պիտի դնէ կեդրոնական Պօլսոյ վարժարանը հաստատել պայծառացնելու, և միանգամայն իւր նուիրական ազգային պարտականութիւնը կատարելու Հայ ժողովրդեան արագընթաց յառաջդիմութեան նպաստելով.

Այսու առթիւ Դպրոցասէր ընկերութիւնը իւր խորին շնորհակալութիւնները կը մատուցանէ բոլոր այն ազգասէր անձանց որոնք յօգուտ իւր կ'աշխատին, և մասնաւորապէս Մեծապատիւ Գէորգ Ապտուլահ և Զարեհ Շիշմանեան էֆէնտիներուն որոնք ազգօգուտ անձնուիրութեան գեղեցիկ օրինակը կընծայեն.

Հայուհեաց Դպրոցասէր ընկ.
Ատենադպիր Ատենապետ
[illegible] [illegible]
29 Օգոստ. 1880.

Իշթէ Բաթրիգ Աճեն. Ներսէս Սըրբազան հազրէթլէրինին ճէվապնամէսի.

Առ Համեստափայլ և ազգասէր Ատենապետ Դպրոցասէր Հայուհեաց ընկերութեան ողջոյն և օրհնութիւն.

Նամակդ ընկալայ, նպատակնիդ արդէն ծանօթ էր ինձ, հեռու դրած էի առ ընկերութիւնդ, կը կրկնեմ դարձեալ թէ սրտանց կը հաւանիմ ձեր ընկերութեան ձեռնարկութեան.

Ամենէն պիտանի և վսեմ գործին կը ձեռնարկէք, բազմախուռն հայրենեաց վարժուհիներ պիտի պատրաստէք. ամեն Հայու պարտք է նուիրական օգնել նպաստել ձեզ. ցուցէք հրատարակեցէք այս գիրս. Ձեր խնդրածն մեծ բան մը չէ, տարին քանի մը դահեկան. գործնիք գործերնիդ շատ աւելի մեծ է և օգտակար. Ես վստահութիւն ունիմ կատարելապէս ձեր վրայ՝ տեսնելով Հռիփսիմեանց և Գայիանեանց ոգին ի ձեզ. լուսոյ մշակուհիներ էք և կը խոստանաք այնպէս լինիլ ցվախճան. Ձեր եռանդէն կարելի է վստահաբար գուշակել թէ պիտի յարատևէք. Արդ ազգին լրութեանը կը յանձնարարեմ ձեր ընկերութիւնը որ յօժարութեամբ նպաստեն ձեզ. Ցարատևեցէք, Աստուած օգնական ըլլայ և պահապան. Աստուծոյ և անոր ժողովրդոց և մանաւորապէս Հայաստանեայց օրհնութիւնները պիտի վայելէք. Ողջ լերուք.

Աղօթարար
Պ. Կ.
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Շարգ մէսէլէսինէ տաիր օլարագ թէաթի օլունան մուհարրէրաթը տիբլօմաթիգըյէյի հավի օլան Իթալիա Նէշիլ Քիթապըն եագընտա նէշր օլունաճաղընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք.

Պու քիթապ սէքիզ գըսմա մունգասէմ օլուպ, ազսամը մէզքիւրէ շունտան իպարէթ տիր.

1.—Պէրլին ահտնամէսինին թաստիգի.—Օսմանլը վէ Րուս միւսալէհանամէսի.—Արազիի Օսմանիյէնին թախլիյէսի.

2.—Մէմալիքի Օսմանիյէտէ իսլահաթ.

3.—Օսմանլը մալիյէսի.

4.—Պուլկարիսթանըն Թանզիմի.

5.—Շարգի Րումէլինին Թանզիմի.

6.—Պուլկարիսթան, Սըրպիա վէ Գարատաղ հուտուտը ճէտիտէսինին թայինի.

7.— Եունանիսթան լէհինտէ թաահիտի հուտուտ.

8.— Սըրպիա իսթիգլալընըն թաստիգի.

Եվվէլճէ եազըլըլմըշ վէճհլէ մէզքիւր քիթապտա միւնտէրիճ օլան մուհարրէրաթ՝ Պէրլին ահտնամէսինին իմզալանմասընտան 1880 յունիս 5է գատար եազըլան եվրագ տըր.

—=—

Սթամպօլտան Թայմիս եազըլտըղընա կէօրէ, Պաշը Ալի՝ Նիւմայիշի պահրիյէնին իճրասընտան եվվէլ տէվլէթլէրին պիր իւլթիմաթօմընա պէքլէյօր.

—=—

Պրէնս Պիզմարք իլէ Պարօն Հայմէրլէ եանաի միւլագաթլարընտա պիլճիւմլէ էհէմմիյէթլի մէսէլէլէր իւզէրինէ թէմամիյլա իթթիֆագ իթմիշլէր տիր,

—=—

Սթանտարտ կիզէթէսի մուխպիրինտէն ալտըղը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, միւշթէրէք տօնանմանըն պաշ գօմանտանը ամիրալ Սիմուրա վէրիլէն թալիմաթ եալընըզ Գարատաղ մէսէլէսինին նիւմայիշի հագգընտա օլուպ, չայէտ թէտապիրի ճէպրիյէ իթթիխազը լազըմ կէլիրսէ միւշթէրիկէն թալիմաթը սաիրէ վէ նէֆերաթը իմտատիյէ իրսալ օլունաճագ տըր.

—=—

Րօմատան Թայմիս եազըլտըղընա կէօրէ, Պապը Ալի՝ Նիւմայիշի պահրիյէնին Թէէխիրի իչիւն Իթալիանըն թէվասսութընը թալէպ իթմիշ վէ Ցուլչինիօյը թէրք իթմօրմէք իչիւն Արնավուտլարըյա իճրա էյլէտիկի միւզաքէրաթըն իշպու Նիւմայիշէ ալթ իւսթ օլաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր.

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ԼՈՒԻ
ՎԷ
ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ԻԽԹԻԼԱԼԸ
(ՐԷՎՕԼԻՒՍԻՕՆ)

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՏԻՒՄԱ

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

(914 [illegible])

Գօնտորսէ՝ Մօրրըանըն թալէպինէ մուխալէֆէթ իտէրէք, Ագատէմիատա տիւգ տը լա Վրիլիէրի մէտհ ու սէնա իթմէտիքտէն սօնըրա, Տ'Ալամպէր, Պիւֆօն, Եօլտէր, Ֆրանքլին, Լիննէ վէ Վօգանսօնը մէտհ ու սիթայիշ իտէր. Հէր չէյ պիր իւխթիլալա եուզ թութմուշ օլուպ, պու խուսուսը հէրքէս քէչֆ իտէր, հէր քէս ֆարգ իտէր, լաքին հէր քէս ինկիլիզլէրէ պէնզէմէք հավէսինէ տուշմուշ օլտուղունտան, պու իւխթիլալըն տա 1688 սէնէսինտէքի Ինկիլիզ իւխթիլալընա պէնզէմէլէճէկի անլաշըլըր. Իշպու Ֆըրանսա իւխթիլալընտա տիւք տը Շարթր քի պապասընըն վէֆաթըյլա տիւք տ'Օրլէան օլմուշ իտի, իւչիւնճիւ կիյօմ օլաճագ տըր.

Պալատէ եաամիսինի թաատտա իթտիկլմիզ շէվաթ հագգընտա պիր աղ պահս իտէլիմ. Քէզալիք շէվաթը միւշարիլէյհիւմին ճէմիյէթ միյանընտա իճրա իթմէքտէ օլտուգլարը թէպէտտիւլաթ վէ թէճէտտիւտաթ հագգընտա տախի պիր գաչ սէօզ սէօյլէյէլիմ.

Ժան–Կասբար Լավաթէր 1741 սէնէսինին նոյեմբեր 15ինտէ Ցուրիխտէ տօղմուշ իտի. Եիրմի ալթը եաշընտա իքէն [illegible] նամ էսէրինի վէ եիրմի եէտի եաշընտա իքէն տախի [illegible] եախօտ Հուը [illegible] [illegible] նամ էսէրինի նէշր իթտի. Ցէրին պիր տիգգաթլա սիմաաքի նիշանէլէրի տէնէքյէրէք պունտան խուսուսի պիր իլմ իյճատ իթտի. Միւշարիլէյհ իչիւն պիր ատէմին չէհրէսի գալպինին խարիթասը, վէ կէօզլէրի՝ րուհընըն այնասը օլուր. պու իլմինէ տայիր օլան սիմա նիւմունէլէրինի պիզզաթ քէնտի չըզար իտի.

Լավաթէր պու իլմի եայմագ իչիւն հիչ պիր ատըմ ալմայըպ, տոնճագ նէչր իթմէք իչիւն պիր սէս չըգարըր չըգարմազ, Ցուրիխլի մանէվի չօպանըն չէօհրէթի պիւթիւն Եվրօբայա ինթիշար իթտի. պունուն սէպէպի չու իտի քի, հէր նէ գատար Լավաթէր եուզտէն բէք սաաթիլ կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ, հագիգաթէն չօգ գուրնազ իտի.

Պու մէւալլիմ մէչհուր վէ միւթէպէր զէվաթըն, չէհրէսինտէ կէօրտիւկիւ եմարէլէրի կէօյլէրէ ուչուրուր իտի. Ֆէյլէսօֆլարըն աղընտա կէօրտիւկիւ պրուշուդլարը տիւչիւնճէ վէ միւթալէա ետէրի ատտ իտէր իտի. օրթա ատամլար իչիւն պիլէ աղ չօգ միւտահհէնէճ թարիֆլէր վէրիր իտի. Պինաէնալէյհ հէր քէս Լավաթէրին մէքթէպինտէն իտի. հէր քէս չէհրէ ֆալճըսը օլմուշ իտի. հալամը միւսթագպէլէնին պիլճիւմլէ միւնասէպաթը զանն իտէրսին, սիմաաքի խաթթլարա թապի օլաճագ տը.

Ժագ Գազօթ ասրըն իպթիտասընտա 1720 սէնէսինտէ Տիժօն [illegible] ուսուլինտէ իտարէ օլունտուղու եանատէ՝ Տիժօնտա տօղմուշ օլուպ, բէտէրի չէհրի մէզգիւրտէ Պուրկօնէը էյալէթընըն տիվան քեաթիպի իտի. Կէնճլիկինին պիր գըսմը միւսթէմլէքէաթտա խաթթը իսթիվանը մահ վէ պէրրատ ասիւմանը ալթընտա միւրուր իթմիշ իտի. Շաիրի թապիի օլուպ, չալըշմագըղըն. Ճահտ իթմէքսիզին վէ Թահսիլի իլմէ օղրաշմազսըզըն գուշլար կիպի թէրէննիւմ իթմէքէ պաշլամըշ իտի. Նաղմաթը գուշ ճիվիլթիսի, վէ հիքեայաթը՝ րույալար իտի. Միւսթէմլիքէաթտան ավտէթինտէ, Էբէրնէյ գուրպինտէ քէաին Պիէրի նամ մահալտէ պիրատէրինին քէնտիսինէ թէրք իթտիկի պիր գարիյէտէ եէրլէշմիշ իտի. Գազօթ կէլիպ Բարիտէ ալթը այ գալըրըը եանատէ պէօյլէք գօնագլարըն րուհու օլմուշ իտի, զիրա էյի հաքի վէ զիհնի քէսքին պիր զաթ իտի. Մէզհէպ բէք զիյատէ մուհապլէթի օլտուղունտան, միւտալէաթ էօմրիւնիւն էն քիչիւք պիր ահվալինտէ պիլէ ինճէլ քէնտիսինին նիզամնամէսի իտի. Իլերուսինի բէք էյի կէօրտիւկիւնտէն վէ պէօյլէք ֆուրթունալարը չօգ կիւզէլ ֆարգ ու իւթիխրաճ իթտիկինտէն, իւխթիլալը ագըլըն գուհուրա կէլիպ պէօյիւտիւկիւնիւ կէօրիւյօր իտի. Պինաէքին պաղէն չէօյլէ պիր պէօյիւք մահզունիյէթէ տիւշար օլուպ, պունուն սէպէպինի անճագ քէնտի պիլիր իտի, վէ պաշգալարը իչիւն պունա հիչ պիր սէպէպ եօգ իտի.

Պիր աղշամ վէ տահա տօղրուսը պիր կիճէ, Գազօթ՝ Մատամ տը Վօտրէօյլին խանէսինտէ իտի. օրատա բագս իտիլմիշ իտի, վէ էյի բըընմըշ վէ ըյըղլար իչինտէ ղարգ օլմուշ տաիրէլէրտէ էքսէրիա վուգու պուլտուղը միսիլլու, ալա պիր թաամտան սօնըրա վագը օլան րիֆահ վէ սէվինճ հէր քէսին գալպինտէ հիւքմ իթմէքտէ իտի. Հէր կիւզէլ իսիմլէր օրատա մէվճուտ իտի. զատէլէր, կէնճլէր վէ կիւզէլլէր հէպ վար իտի. Րօհանլար, Մօնմօրանսիլէր, Պօլինեագլար օրատա իտիլէր. հէր սիմատա պիր պէհճէթ եաէրի, հէր աղըզտա պիր թէպէսսիւմ ալամէթի վէ հէր կէօզտէ պիր աթէշ վար իտի. Եալընըզ Գազօթ մախֆիճէ պիր քէօշէյէ չէքիլմիշ մահզուն վէ սուս բուս օթուրմագտա վէ էհըլինտէն պիլէ գըմըլտանմամագտա իտի. Հէր քէս միւշարիլէյհ իխթիյարըն պաչընա թօբլանտը.

—Նէնիզ վար, Գազօթ, նէ՞ կէօրիւյօրսընըզ.

—Հայըր՞ֆ, ճէվապ վէրտի Գազօթ, նէ կէօրիւյօր իսէմ, օնու սօրմայընըզ.

—Եօյլէ իսէ չօ՞գ մահզուն չէյլէր տիր.

—Ցէհշէթլի վուգուաթլար տըր.

—Պի՞զ տէ պու վուգուաթլարտա պուլունաճաղըզ.

—Օ վուգուաթլար սիզի քէնտիլէրիյլէ չէքիպ կէօթիւրէճէքլէր տիր.

—Պէնի՞, պաղըրտը Մատամ տը Մօնմօրանսի.

—Սիզի.

—Պէնի՞ տէ, պաղըրտը Մատամ տը Շէվրէօզ.

—Սիզի տէ.

—Պէնի՞ տէ, Թէքրարլատը Մատամ տը Շապօ.

—Սիզի տէ.

—Եօյլէ օլտուղու հալտէ, նէ՞ կէլէճէք պաշըմըզա, սիւվալ իթտիլէր իւչ գատըն պիր աղըզ.

(Տէվամ)

Էշէռի հարպիյէ միւպայէասը իչիւն Նուհան հարպիյէ նէզարէթինէ պու տէֆա եռինէ 1,800,000 ֆրանգ թախսիսաթ վէրիլմիշ տիր։

Թոբճու վէ սիւվարի իչիւն Մուհարիսթանտա միւպայեա օլունան 840 պարկիր Աթինայա միւվասէլէթ իտուպ, տիւկէրլէրի տէ անգարիպ կէլէճէքմիշ։

—=—

—Կէչէնլէրտէ Պաղչէ գարուսունտա քեառին թիւֆէնքճի տիւքեանընտա՝ պիրինին թիւֆէնք մուայէնէ իտէր իքէն գազաէն աթէչ ալարագ տիւքեանճընըն վուրուլտուղունու վէ գաթիլին տէրտեսթ իտիլտիյինի եազմըշ իտիք։

Մազթուլուն բէտէրի հէր նէ գատար գանընա գան ատվասընտա պուլունմուշ իսէ տէ, միւտաիի ումումի էֆէնտի պունուն գաստէն օլմայըպ գազաէն վուգու պուլտուղունու պէեան իյլէտիյինտէն, եալընըզ իքի սէնէ հապսընա մահքեմէճէ հիւքմ վէրիլմիշ տիր։

—=—

Կէչէն կիւն Սէլանիքտէն ըՍթամպօլա կէլէն պիր վափօր Ցիվանը Հարպ գարարը իւզրէ գալէպէնտիյէ մահքիւմ օն պէշ գատար ատամ կէթիրիպ, պունլարտան օն իքիսի Թարապլուսը Ղարպա վէ գուսուրու Աքքեայա կէօնտէրիլէճէքլէրմիշ։

—=—

Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ րէիսի Պլագ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին սարֆը ղայրէթ ու իգտամըյլա թէէսիսինէ մուվաֆֆագ օլտուղու Թէբէ Պաշը պաղչէսինտէն տօլայը պու տէֆա Պէյօղլու միւթեպէրանը՝ միրի միւշարիլէյհէ խիթապէն պիր թէշէքքիւրնամէ թանզիմ ու իմզա իթմիշլէր տիր։

—=—

Ճումաա իրթէսի կիւնիւ սապահլայըն Բանկալթիտէ իքի խըրսըզ պիր գատընըն գօրտօնը գաբըպ խէնի չէհիրէ տօղրու ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—=—

Բուլյա գազասը սանտըգ էմինի իրֆան էֆէնտինին 3106 ղրշ 25 բարա վէ էսպագ սանտըգ էմինի Օսման էֆէնտինին 1380 1/2 ղրուշ զիմմէթլէրի թեպէյյիւն իտիւպ թահսիլի ղըմընտա հիւքիւմէթճէ մահէլլիյէյէ միւրաճաաթ օլունտուղու մալիյէ միւֆէթթիշլիյի թարաֆընտան իլան օլունմուշ։

—=—

Ցիւն Գալաթատան կէչէն պիր աթլընըն հայվանընըն այաղը գայարագ հայվան եէրէ տիւշմիւշ վէ պիր մուհաճիր չօճուղունուն խաթիրինէ տօղրու եըգըլմըշ օլտուղունտան, չօճուղըն այաղը ֆէնա հալտէ էզիլէնմիշ տիր։

Աթլը աթրնա պինիպ գօլունա տէվամ իթմիշ տիր։

—=—

Սայըգ Թունա մէպուսու օլուպ, պիր վագըթտան պէրու Տէրսաատէթտէ պուլունան գազանճեան Յակոբ էֆէնտինին Մու Թաֆա բաշա խանընտա գասպարեան Նազարէթ էֆէնտինին Ն° 5 օտասընտա պուլունտուղունու, էֆէնտիի մումաիլէյհէ կէօրիւշմէք խուսուսըն ղէվաթըն մալիւմի օլմագ իչիւն կազէթամըզ վասըթասը իլէ իլան օլունուր։

—=—

Ցիւն Պայազիտ մէյտանընտա պիր միգտար գայմէ իհրագ իտիլմիշ տիր։

—=—

Աչըգտա պուլունտուղլարը հալտէ թապուրլարա եէրլէշտիրիլմիշ օլան զապըթան՝ պու կիւնլէրտէ բէյ տէր բէյ մահալլը մէմուրիյէթլէրինէ իզամ օլունմագտա տըրլար։

—=—

Էրզինկեան թէմէթթիւ մէմուրը քէնտի քէնտիյէ վէրկիլէրի արթըրըպ, մէսէլա 30ը 90ա իպլաղ իթմէքտէ, վէ պաղէն տիւքեանճըլարտան բարա իսթէեիպ ալամատըղը հալտէ թէքեալիֆը մէզքիւրէ յի խօտ պէ խօտ թէզեիտ էյլէմէքտէ օլտուղընտան, չէհրը մէզքիւր իսլամ վէ Էրմէնի էսնաֆլարը հիւքիւմէթէ արզուհալ վէրմիշլէր տիր։ Լաքին մէճլիսը իտարէ՝ իթհամ օլունան մէմուրը ճէլպ իտուպ իսթինթագ իտէճէք վէ իզահաթ իսթէնէճէք եէրտէ, արզուհալ սահապըն չաղըրըպ իսթինթագ օլունմալարընա գարար վէրմիշ, վէ պու տա նիզամը օլմայըպ, եիրմի կիւն իչինտէ անճագ իւչ քիշի իսթինթագ օլունմըշ տըր։

—=—

Հայրէնէտտէ միւնտէրիճ պիր մէքթուպտա օգունտըղընա կէօրէ, Պուլանըգ ճիվարընտա Մանազկէրտ գարիյէլէրինտէ եէնի իսքեան իտիլմիշ օլան Ջիզանըը աշիրէթինէ մէնսուպ քիւրտլէր՝ փէօնը պիր Էրմէնինին գաֆասընը քեսմիշլէր տիր։ Մէքթուպը մէզքիւրըն րիվայէթինէ կէօրէ, պու աշիրէթ օրալարտա բէք չօգ ֆէնալըգ իճրա իթմէքտէ վէ հայվան վէ սըղըր վէ սաիրէ ղասպ ու ղարէթ էյլէմէքտէ տիր։

Թէզղյիւ մէզքիւր կազէթանըն Պիթլիստէն մէմրուտ տիւկէր պիր մէքթուպընտա տա օգունտըղընա կէօրէ, Խութխուսունտանց գազասընտա կինէ Գետակ նամ մահալտէ քիւրտլէր պիր Էրմէնի քըրմանը իւզէրինէ պիլհիւճում եօլճուլարըն պիրինի էօլտիւրմիւշ վէ իքիսինի եարալամըշլար տըր։

Քիւրտ հայտուտ սէրքէրտէլէրինտէն պիրի աէնգ ու կիրիֆթ օլունարագ Պիթլիսէ կէօթիւրիլիպ հապս օլունմուշ իսէ տէ, իքի կիւն սօնրա եինէ սէպիլի թախլիյէ օլունմուշ տըր։

ԳԸԹԼԸԳ

ԻՍՆԷ

(Հանգանակութիւն ի Սկիւտրէ)

	Ֆր. ղր.
Մեծ. Ցեարք.	
Արժ. Յովհաննէս վ. Առաջնորդ	12
Մահտեսի Յարութիւն և Մահտեսի Մատթէոս Մ. Համբարձումեան	30
Ղուքար Մ. Մարտիրոսեան	16
Խոսրով և Յովհաննէս փափազեան	14
Աբրահամ Թօբսազալեան	12
Յակոբ Կարապետեան	12
Կարապետ Պագիկեան	10
Սարգիս Քիւրտեան	10
Սարգիս Քասապեան	10
Ճանիկ Շիրվանեան	8
Կարապետ Գաբրիէլեան	8
Մահտեսի Սարգիս Մահտեսի Գէորգեան	8
Մահտեսի Գէորգ Նազըճեան	8
Սերովբէ Ճարակեան	8
Գրիգոր Ցէօվլէթեան	6
Գրիգոր Մկրտիչեան	6
Գաբրիէլ Պեզազեան	4
Նիգօղայոս Շէտէտիօ	4
Թագւոր Մ. Մարտիրոսեան	4
Սարգիս Հալաճեան	4
Յակոբ Յարութիւնեան	4
Մահտեսի Աւետիս Մարտիրոսեան	4
Նիկողոսոս Ուզունեան	2
Սարգիս Մկրտիչեան	2
Մահտեսի Ղազարոս Պօղոսեան	2
Գասպար Երանոսեան	2
Պետրոս Ջորուկեան	2
Մելքոն Քապագեան	2
Խանգօ Հարցով	2
Սամուէլ Շոպքատ	1
Խօրէն Վ. Պապաճանօֆ	1
Մահտեսի Աստուր Մահտեսի Համբարձումեան	2
Պօղոս Պետրոսեան	1
Պետրոս Գույսերլի	1
Յակոբ Օրմանեան	1
Գաբրիէլ Եազըճեան	1
Պապ՚կ Ուզունեան	1
Յովհաննէս Յակոբեան	1
Խորէն Մարիօնօբուլօ	1
Տիմիթրի Գալֆայօֆ	1
Պօղոս Փափազեան	1
Ղուքար Սարգիսեան	1
Խուվանչօ Սարաֆօղլու	1
Ֆլօրի Նըլիցալը	1
Առաքել Մանուկեան	1
Բէթրաքի Սավոլիսքօ	1
Մանօլ Կիցա	1
Սարգիս Պալըգճեան	1
Խօրէն Պօյաճի Խանի	1
Խուվան Գապպա Խուվանօֆ	1
Ցգօնօվաքի Թէրգի	1
Տիմիթրաքի Իէնուց օղլու	1
Մինաս Ալէքսանեան	1
Բստօեան Ջէօմլէքճի Նէտօ	80
Քօստաքի Ժէստօ	50
Համագումար	242 30

Երկու հարիւր քառասուն երկու ֆրանք և երեսուն սանդիմ։

Համարակալ Գանձապետ
Գ. Ց. Թ... Աբէլ...

13 Օգոստոս 1880.
Գատըքէօյ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պօ... ... ...)

Բէթէրպուրկ 13 սեպտ.

Բուս կազէթալարը՝ Ֆրիտրիհշրուհէտէ բրէնս Պիզմարգ իլէ Պարօն տը Հայմէրլէ միյանընտա աղտ օլունան գարարլարը Բուսիա ալէյհինտէ աստ իթմէքտէ, վէ Ալէքսանտրըն տաիմա թէտարիքեաթը հարպիյէսինին իզտիյատ պուլունտուղընը խապէր վէրմէքտէ տիրլէր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ԱԶԳ

Պօղազաշը Հայուհեաց ընկերութեան ընդհ. ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ հինգշաբթի սեպտ. 4։

Ուստի հրաւիրեալ են ազնուուհի անդամք իւրեանց պարտականութիւնն կատարելու փութալ, ժամը 7ին Ներկայ գտնուելով ի Ն. Վարդուհեան վարժարան։

Ատենադպիր Ատենապետ
Վ. Փ. Ջիլ... Աժ... Ալ...
1880 Սեպտ. 1
Սամաթիա

ՕՐԱԿԱՐԳ

1° Ընթերցումն Նախորդ Նիստի ատենագրութեան.

2° Առաջարկութիւն ձեռախուսութեան գգեստուց։

ԻԼԱՆԱԹ

Գաղղիերէնի և Տոմարակալութեան հմուտ երիտասարդ մը վաճառականի մը քով գրագրութեան կամ գրագրի օգնականութեան պաշտօն մը կը խնդրէ, պէտք ունեցողը լըրագրոյս գրասենեակէն կրնայ տեղեկանալ։ 6—3

Շէհիր էմանէթինտէն կէլէն իլան տըր։

Գազալի էրպաա սանճաղընտա քեաին Սէրայ գազասընտա հէր սէնէ քիւշատ օլունմագտա օլան Պալըզգ բանայըրը պու սէնէ տախի աչըլըպ, սաքիլի աայրիշվայըն հազրէթը բաախշահիտէ պիր կէօնուլ տուղրուսու իթմէյէրէք, Թիւճճար վէ սաիրէնին ալէլէթ աղիմէթ իթմիշ օլտուղը, մանզարըդ օլան իչար իւզէրինէ իլան օլունուր։

սէնէ 96 օգոստոս 30

Պուրտուր մէքթէպի իչիւն Էրմէնիճէ, Թիւրքճէ վէ Ֆրանսըզճա, վէ եախօտ եալընըզ Էրմէնիճէ Թիւրքճէ պիլէն պիր մուալլիմ թալէպ օլունտըղընտան, հէր քիմ իսթէք իտէր իսէ, մուգավէլէսինի գարարլաշտըրմագ իւզրէ մաթպաամըզա կէլմէսի իճապ իտէր։ 5—1

Պանկալթը մահքէմէ ... ...

Միւթէվէֆֆա Մըըըը Պօղոս պէյ վէրէսէսինէ պա իլամ մաֆայիզ իքի պին ... իրա թէյնի օլան Բօլ Գրիմըղեանըն տէյնը մէզքիւրէ մէրհում պուլունտուղու Մանիսա Նահիյէսինտէ վագի Պէռաֆիրի նամ չիֆթլիկին իյրատը 12 ինճի կիւնիւ պիլմիւզայէտէ պէյէ մուզարրէրի իլէ թալիպլինէ ֆիրուխթ վէ թէսլիմ մու գարրէր պուլունտուղու ... օլունուր։

Սէնէ 96 Օգոստ. 28 3—2

Տօգթօր Հէքիմեան էֆէնտինին Թագսիմ սօգագընտա 9 նումէրօլու խանէսինտէ սալը, ճումա վէ բազար կիւնլէրի էօյլէնէ պիր սաաթ գալընճայա գատար խաստալարը գապուլ, վէ ֆուգարալարը տախի մէճճանէն թէտավի իթմէքտէ օլտուղու իլան օլունուր։ 10—7

ՏՕՔԹՕՐ ՄԿՐՏԻՉ ԱԼԼԱՆԵԱՆ

Թապապէթ միւտախիլէյհ ուզուն միւտտէթտէն պէրու կէօքսիւ վէ գալպ իլլէթլէրինին վէ վէրէմ իլլէթինին թէտավիսինէ խասսէթէն սարֆը սայ ու ղայրէթ էթմիշ վէ օլ պապտէ պէօյլէ թէճրիւպէ քեսպ էթմիշ օլարագ իլլէլ մէզքիւրէնին ուսուլը թէտավիսինի իթմալէ վարտըրըպ վէ քեսպի շէրէֆ էթմիշ օլտուղը տախի թէտավի էթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

Տօգթօրը միւմաիլէյհ քենտինին միւրաճաաթ էտէն խասթալարը Պօյաճը քէօյինտէ Գօրու ճատտէսինտէ վագի 13 նումէրօ իլէ մուրագգամ օլան քէնտի խանէսինտէ հէր կիւն սապահ սաաթ իքիտէ, վէ ադչամլարը սաաթ օնտան սօնրա վէ փազար կիւնլէրի աղշամա գատար գապուլ էտէճէյինի, վէ խըմէք էտէնլէրէ միւքեաֆաթէ էթմէյէ հազըր օլտուղունու իլան էտէր։ 20—13

Սամաթիա քէօբրիւ պաշընտա վաքըֆ Սուլթան խանըն խարիճինտէ 4 նումէրօլու քիթապխանէի Օսմանիտէ միւթէվէֆֆա քիթապճը հաճը Յակոբ էֆէնտինին թիւրքճէ էրմէնիճէ վէ ֆրանսըզճա քիթապլարը, ֆիյաթի ասլիսինտէն իւզտէ 40 վէ 50 նօգսանընա պու կիւնտէն իթիպարէն եիրմի պիր կիւն ղարֆընտա քեամիլէն մազաղայի մէզքիւր տէրունինտէ սաթըլաճաղը իլան օլունուր։ 8—5

Իզմիթլի մէրհում Հասան բաշա ֆամիլեասընըն Իզմիթտէ իքի սաաթ մէսաֆէտէ քեաին Մուսա Քէհեա չիֆթլիկինին իճար միւտտէթի մինգազըէտէ օլուպ, եէնիտէն իճարէ վէրիլէճէքինտէն, վէ չիֆթլիկին իսէ միւքէմմէլ վէ մունթազամ էպնիյէ վէ հէր ճինս թոխում պաշ ղաւուր վէ հայվանաթը վէ վասի տրաղի վէ մէրա վէ օրմանլարը հավի օլտըղընտան, չէրախթի մուգավէլէյէ վէ պէտէլը իճարընը անլամագ վէ չիֆթլիկի մուաայէնէ իթմէք մէրամ իտէնլէրին վէ իճարընա թալիպ օլանլարըն, Իզմիթտէ մուգիմ մէրհումը միւշարիլէյհին մահտումը Հաֆըզ Բէյչ էֆէնտիյէ մուրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 4—3

Իսբարթայի Մախսուսեանն Գարաքէօյ իսկէլէսինտէ ինչա օլունան 3 պապ տիւքքեանըն իճարէ վէրիլէճէկինտէն, իսթիճարընա թալիպ օլան զէվաթըն Թարիխը իլանտան իթիպարէն պուրտէ գօմիսիօնունա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լազըմ կէլիր։

28 Աղօստոս 1880 3—2

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Սաթըլըր Սթամպօլտա, Եէնիճամի Զինճիրլիքեր ճատտէսի Ս. Ղուկասեան, վէ Բուզուն Զարչըլտա Ֆրէնկեան քիթապճըլարընտէ։

Բէհա կազէթամըզ իտարէխանէսինտէ տախի մէզքիւր հիքեա էհ ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Գօնթի պիրատէրլէր վէ Շահինի տուխան ֆապրիգաթօրլարը, իմալ իթտիքլէրի ալա վէ գօգուլու տուխան վէ սիկարալար իլէ միւշթէրիլէրինի ֆէվգէլ ատէ սուրէթտէ մէմնուն իթմէք արզուսու իլէ, պու տէֆա խայլը սէնէլէրտէն պէրու տուխան սէնաաթընտա քեսպը մէհարէթ իթմիշ օլան Տէմիրգաբուլեան պիրատէրլէր իլէ չէրիք օլմուշլար տըր։

Շէօյլէ քի, պունտան պէօյլէ միւշթէրիլէր Նէնիճէնին գըյըլմըշ տուխան վէ սիկարալարընը իշթիրա իթտիքլէրինտէ, պիրինճի նէվինտէն օլտուղունու քէնտի թէճրիւպէլէրի իլէ չահատէթտէն մաատա, սըբարըշլարընըն սիւրաթլա իճրա գըլընմասընտա գիյատէսի իլէ խօշնուտ օլաճագլարը պէտիհի տիր։

Թաշրատան հէր նէ ճինս վէ միգտար եաբրագ վէ գըյըլմըշ տուխան վէ սիկարա սըբարըշլարը օլուր իսէ գապուլ վէ սիւրաթլա իճրա օլունուպ, մահալլինէ կէօնտէրիլիր։

Բաքէթլէր աթիգ իսմ ու ալամէթ իլէ տէվամ օլունուպ, եալընըզ էսկիսինտէն ֆարգը իչիւն իւզէրլէրինէ մախսուսէն «Տէմիրգաբուլեան Պիրատէրլէր» իսմի թասլ օլմուշ տըր։

Էվրօբա թարաֆլարընտան սըբարըշ իտէն միւշթէրիլէրիմիզ սայէի Շահանէտէ պանտրօլ րէսմինտէն մուաֆ օլաճագլարը իչիւն, պու սէպէպլէ եիւզտէ եիրմի թասարրաֆ օլունուր։

Սաթըլըն մահալլէր. — Գալաթատա Սանտըգճըլարտա Ն. 130. — Զընտան գաբու Ջէօմլէքճիլէրտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 56, վէ ճիւմլէ տուխան սաթըճըլարտա։

Շիրքէթէ կէօնտէրիլէն մէքթուպլար իւզէրինէ, — «Տէմիրգաբուլեան պիրատէրլէր, Գալաթատա Սանտըգճըլարտա նումէրօ 130»։

Իխթար. — Պունտան մաատա Սթամպօլտա Պըչգըճըլարտա 76 նումէրօ իլէ քեային քէնտի տուխան ֆապրիգամըզըն սըրըճա տէվամընը վէ մամուլաթընըն Ջէօմլէքճիլէրտէ 29 նումէրօտա սաթըլմագտա օլտուղու տախի իլան օլունուր։ ՏԷՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՕՐՀԱՆ

ՅԷՆԻՃԷ ԹՈՒԹՈՒՆԻՒ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԷՍԿԻ ԶԱԲ-ԳԱՊՈՒՍԻ ՖԷՐՄԷԼԷՃԻԼԷՐ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Ն. 26

ՕՐՀԱՆ ֆապրիգասը, կէրէք խարէճտէն վէ կէրէք պիլխասսա թիւթիւնճիլէրտէն պէօյլէ իսլահաթ իճրա իթմիշ օլտուղընը միւթէաատիտ միւշթէրիլէրինէ իլան իտէր։ Մէզքիւր ֆապրիգա՝ իչլու թէպէտտիւլաթը խուսուսիյէ բամազան միւնասիպէթիյէ մէվզըի իճրայէ գօյմուշ տըր, զիրա Միւսլիմանլար թիւթիւնէ բէք մէրագլը օլտուղլարընտան, մէզքիւր ֆապրիգանըն էն չօգ միւշթէրիլէրի տիրլէր։

Բաիթախթըն հէր տէրօ վէ թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընտա ֆիւրուխթ օլունտուղու կիպի, Թաշրա վէ մէմալիքի էճնէպիյէ իչիւն տախի կէրէք Թօբտան վէ կէրէք բէրաքէնտէ օլարագ սիբարըշլար գապուլ օլունուր։

Ֆապրիգանըն խարէճի թիւթիւնին կէրէք ճինսինէ վէ կէրէք սուրէթը թէրթիպինէ բէք չօգ տիգգաթ իթտիրկինտէն, թիւթիւննինին սաիր թիւթիւնլէրէ թէֆէվվիւգ իտէճէկինի, վէ միւշթէրիլէրին պու ղայրէթ վէ ֆէտաքեարլըղը Թագտիր իտուպ հէր վէճհ իլէ մէմնուն օլաճագլարընը մէմուլ իտէր։ Եալընըզ քեաղըտընըն թէզվիրինէ օլունաճագ տիգգաթ՝ թիւթիւնիւն ճինսինէ սարֆ իտիլտիկինտէն, պու ֆապրիգա թիւթիւնինիւն բաքէթլէրի սաիր ֆապրիգալարընքի կիպի սիւսլիւ օլմայաճաղընտան իխթար օլունուր։

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

GRAND DIPLOME D'HONNEUR

MEDAILLE D'OR
Medaille d'or
à diverses
Expositions

PARIS 1878
Certificats nombreux
des
premieres
Autorités medicales

ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷՆԻՆ ՍԻՒՏԼԻՒ ՈՒՆՈՒ

Զվիցէրա ինէքլէրինին ալեա սիւտիւնտէն մամուլ օլուպ, քիւչիւք չօճուգլար իչիւն միւքէմմէլ պիր նաֆագա օլան Նէսթլէնին մէզքիւր սիւտլիւ ունու, սիւտիւ աղ օլան վալիտէլէրին սիւտիւ եէրինէ կէչէպիլէճէքտէն պաշգա հէմ սիւտտէն քէսմէքլիկէ վէ հէմ տէ հազմա ճօլայլըգ վէրիլիպ իքմալ իթտիրիր։

Մէզքիւր ուն հէր էճզախանէ վէ էճզա մաղազաարընտա պուլունմագտա տըր։

Իշպու ունուն պիր չօգ հիլէլէրինտէն սագընըլմագ իչիւն հէր գուտու իւզէրինտէ պուլունան Հանրի Նէսթլէնին իմզասընա տիգգաթ օլունմագ իգթիզա տըր։

Մ. ՊԱԼԵԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄՊ.

ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ ԲԱՇԱ ԽԱՆ Ն° 27 ԳԱԼԱԹԱ, ՍԹԱՄՊՕԼ

ՀԷՐ ՃԻՆՍ ԷՄԹԱԱ ԻՉԻՒՆ ԹԻՒՃՃԱՐ ՎԷ ԳՕՄԻՍԻՕՆՃՈՒ

Իտխալաթ վէ իխրաճաթ էմթաասը։ — Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ մալը օլարագ Ամէրիգա վէ սաիր միւթէմատտին պէլատտան կէլէն էմթաա, զէխայիր, վէ սաիրէ։ — Ճօրճ Բրայս ֆապրիգասընըն տէմիր գասալարը։ էպնիյէ վէ տէմիր եօլլար իչիւն քիւրէք վէ էտէվաթը սաիրէ, վէ ղայրիհիմ

Հէր ... ...։

COFFRES—FORTS

ՄԻԼՆԷՐ ԳԱՍԱԼԱՐԸ

Մէզքիւր գասալար տիւնեանըն հէր թարաֆընտա քեսպի նամ իթմիշ օլուպ, գավի վէ տայանըգլը տըրլար, վէ աթէշտէ եանմազլար։

Խըրըզ վէ աթէշէ գարշը թէէմմին ճիհէթիլէ, Նասըլ քի Սթամպօլտա, էօյլէ տէ հէր պիր եէրտէ պու գասալարըն էմսալի եօգ տըր։

Ակէնթ
ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԷԼ

Զէյլ. — Միւսիւ Սիտնէյ Նովիլ, գասա սաթըն ալմազտան էվվէլ մաղազալարընա կէլիպ գասալարը կէօզտէն կէչիրմէ, չէհատէթնամէսինի վէ էվրագը սայիրէյի օգումալարը իչիւն էհալիյէ րիճա իտէր։

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Գէօրգ պէյ խանը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 13 Սեպտ.		
Ինկլիզ. էսհամը Ինկ. Լիր.		97-13/16
Օսմ. էսհամը աչըլը		9-5/8
» » գաբանը		9-5/8
Իսթիգրազ 65		10-1/8
» 69		10-
» 71		11-
» 72		11-1/2
» 73		9-5/8
Օսմանլը պանգասը		10-1/8
Մըսըր տայրէի. մուէթա հըսէ		63-1/8
» իսթիգրազը		93-1/8
Բուսիա իսթիգրազը		89-5/8
Գամպիօ Բարիզ 6 այ վատէ		—
Բարիզ, 13 Սեպտ.		
Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.		86-70
» » 5 գըմօնսուզ		120-22 1/2
Օսմ էսհամը աչըլը		9-70
» » գաբանը		9-72 1/2
Իսթիգրազ 65	Ֆր.	50-
» 69		50-
» 73		48-
Մըսըր ֆօնտ. մուէթա հըսէ		322-50
Գրէտի Լիօնէ		965-
Օսմանլը պանգասը		507-50
Բումէլի շըմէնտէֆէրի		30-
Իթալիա էսհամը		86-40
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-35
Վիէննա, 13 Սեպտ.		
Աճիօ	Ֆիօրին	—
Բումէլի շըմէնտէֆէրի		14-

ՂԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն աղշ. գաբ.		10 21
Պու սապահ աչըլը		10-19
Իսթիգ. 63 (Մուլթօն)	6 % Ֆ.	50-50
» 65 »	6 % Ֆ.	50-50
» 69 (Բինար)	6	49-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		17-
» 73	6 % Ֆ.	47-50
Բումէլի շըմէնտէֆէր	3	29-25
Ալթըն ֆայիզի		9-
Բըյօր	Ղըշ	30-
Հավալէ օփիզ	»	45-

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	3-27
Սթամպօլ պանգասը	7-25
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 3
Թրամվայ	4-05

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղր.	Ֆր.
Պէշլիգ մէճիտիյէ ֆարգը		107-14
Մէթալիք	»	213-20
Պէշլիք	»	212-20
Ալթըլըգ	»	128-10
Գազըր	»	555-
Գայմէ	»	1210-
Ինկիլիզ լիրասը		110-18
Ֆրանսըզ ալթունու		87-36
		90-20
Ֆօլ		51-25
Գրիմից ալթունու		8-70
Գօրպօն գայմէսի		